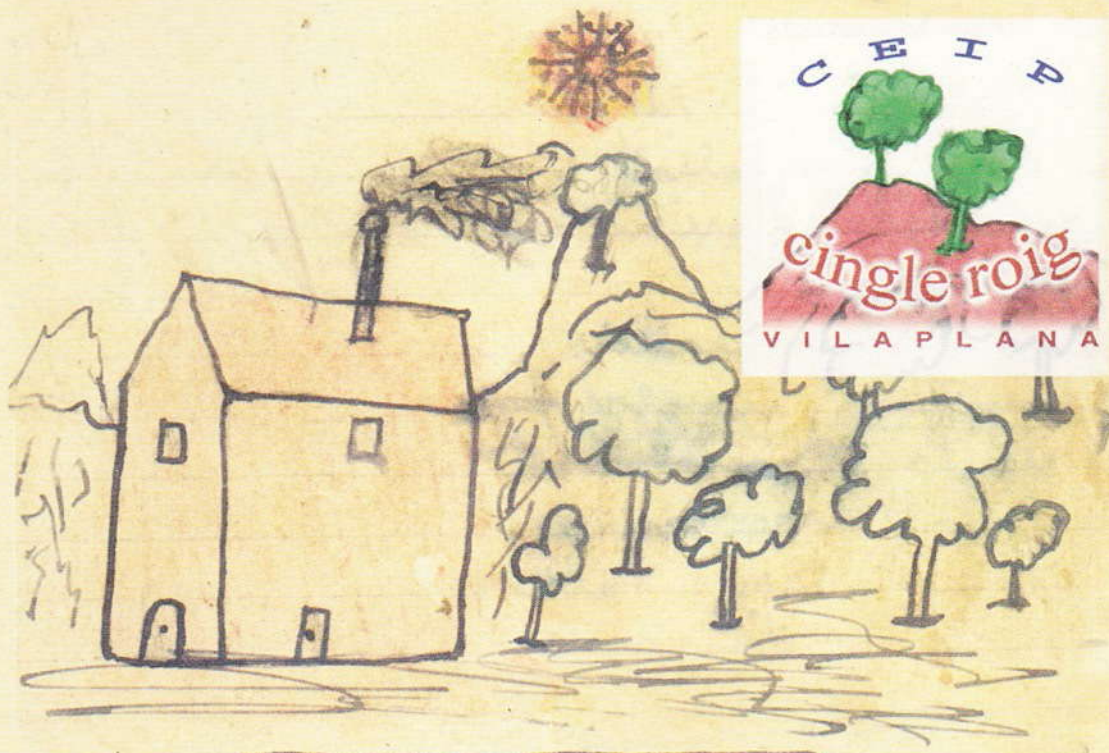




Vilaplana 8 de Mayo de 1923

Resolució

Renovar la historieta «Un consejo que vale un tesoro» del libro Vida y fortuna»

En cierta ocacion, todos hijos y un anciano, el anciano viéndose en que ya avanzaba su vida, llamo a sus hijos y les dijo; dijo un gran tesoro ^{adonde} ~~que~~ esta, respondieron, habéis de cazar y yo no lo puedo acabar de decir, y se miró

Salvador

TORNA L'ESCOLA

editorial

Escola rural és una escola pública a mida del poble i els seus habitants. Nens i nenes de diferents edats, nivells i ritmes d'aprenentatge comparteixen una mateixa aula, essent aquesta qüestió un element de gran enriquiment.

L'oportunitat d'estar en una classe d'escola rural permet als alumnes de participar en activitats conjuntes amb nens i nenes d'edats diferents i això els hi aporta globalitat, cohesió i diversitat.

Tot això fa que els nens i el/la mestre/a tinguin una relació especial i estreta, perquè a més de coneixements ofereix consol, directrius, acompanyament, etc.

Abans les escoles rurals estaven aïllades, mancades de mestres especialitzats, actualment aquestes escoles s'agrupen en Zones Escolars Rurals (ZER). Això possibilita la figura del mestre itinerant, que imparteix assignatures com ara l'educació física, l'anglès, l'educació especial. A més es tenen criteris conjunts a nivell organitzatiu i educatiu per optimitzar els recursos, es dona entitat al grup de pares i mares per organitzar-se com a AMPA,....

Per tan, creiem que l'Escola Rural ja no és aquella escola tancada en si mateixa, sinó que és dinàmica, flexible, i complexa i que el motor de tot això són els alumnes, els mestres i els pares.

Des d'aquí us desitgem un bon començament d'aquest curs i dels que, de segur, vindran.

LO PEDRÍS

Edita: Lo Pedrís
NIF: G-43640267

Coordinació:
Maria Casanova
Montse Ferré
J.M. Garcia
Dolors Joanpere
Hilari Juanpere
Josep de Las Heras
Maria Huguet
Jordi Mariné
Teresa Mateu
Josep Mestre
Mei Salvat
Teresa Serra

Correcció:
Jordi Serra
Joan Masdeu
Francesc Mariné
Oscar Aymamí
Sarai Martínez

Prensa on-line:
Raquel Virgili

Disseny:
Maria Casanova

Portada:
Salvador Juanpere

Preimpresió:
Serveis Integrals
de Preimpresió sl

DL T-1553-2000

Tirada: 350 exemplars

Preu: 2,50 euros.

Lo Pedrís és una publicació local que pretén dur la informació a tots els vilatans. Lo Pedrís no assumeix, necessàriament, les opinions que els col·laboradors manifesten en llurs articles i opinions ni s'hi identifica.

sumari

- Editorial, 2
- In memoriam, 3
- Presentació, 4
- L'Escola Ceip Cingle Roig de Vilaplana, 5
- L'entrevista, 6
- Articles d'opinió, 8
- El logo, 14
- L'Ampa Ceip Cingle Roig, 15
- Qüestionari: I... la teva escola?, 16
- Els alumnes, 21
- Els mestres, 33
- Els jocs, 38
- Poema, 39
- Àlbum escolar, 40
- Activitats d'estiu, 42
- La fresca, 43
- Passatemps, 43

Visiteu la nostra pàgina web: www.lopedris.com

LO PEDRÍS A LA REOBTURA DE L'ESCOLA

La redacció de Lo Pedrís, amatent a la realitat cultural i social del poble, vol unir-se a la celebració de la reobertura de l'escola.

És realment significatiu per a una petita població com la nostra que no solament es lluiti per tal que es mantinguin aquests centres de relacions humanes, sinó que, a més, s'obrin aquells que algun dia van desaparèixer.

Des d'aquestes línies volem agrair i aplaudir la valentia de la Generalitat, de l'Ajuntament i, sobretot, dels pares dels alumnes que en formaran part. Sí, hem dit valentia, atès que no ha de ser fàcil per als pares dels nens canviar un centre perfectament equipat, amb infinitat

d'activitats i companys per compartir-les, per entrar a formar part de l'aventura de l'escola rural.

Els que ja hem tastat d'alguna manera aquesta realitat en la nostra etapa d'aprenentatge, ja sabem que no solament és possible sinó que l'efectivitat d'aquest projecte és clarament demostrable.

A la nova fornada de nens i nenes que formen part d'aquesta primera promoció, volem desitjar el millor i molta sort en aquesta nova etapa que ara comencen; als seus pares, ànims de cara als canvis; i a les autoritats, el nostre reconeixement per una tasca que entenem ben feta i esperançadora.

LA REDACCIÓ

La redacció de Lo Pedrís vol manifestar l'immesurable alegria que li suposa el recent natalici del tercer fill de la família Mariné-Mariné.

El nom escollit per al nou nat ha estat el d'Oriol. El pes del nadó va ser de tres quilos i dos-cents grams i la mare el va portar al món, sense cap tipus d'ajut suplementari, en un part molt ràpid i poc dificultós.

Esperem una prompta recuperació de la mare i aprofitem per donar la benvinguda al nadó i la més grata enhorabona a la família en ple.

in memoriam

DE RES, QUASI DE RES...

De res, quasi de res,
poden servir els mots
per més sentits i veritables que siguin,
quan un ser estimat se'ns mor.

De res, quasi de res,
poden servir les mostres de condol,
per més que sigui de tot un poble afligit,
quan ens deixa algú que estimàvem.

De res, quasi de res,
poden servir les llàgrimes
per mitigar la profunda tristesa,
quan qui estimem marxa per no tornar.

De res, quasi de res,
poden servir les bones intencions dels amics
per apaivagar la dolorosa pèrdua,
quan la mort ens colpeja de ben a prop.

De res, quasi de res,
poden servir les esperances
per retrobar-nos en una vida eterna,
quan un ser estimat se'ns mor.

De res, quasi de res... serveixen.

Però, com a humans, només ens resten
paraules, sentiments, llàgrimes, amistat i esperança
per expressar el dolor, l'aflició, la impotència o la ràbia,
quan la mort ens sega, de ben aprop i de forma injusta,
una vida estimada.

Una vida estimada, sí, com la del Pere Valentí. Una
vida tendrà sí, amb moltes coses per fer i amb molts
camps de fresca gespa per jugar amb les seves filles,
com el seu pare ho havia fet amb ell. Una vida, sí, que
tot i que ens deixa només amb 31 anys, la
mantindrem encesa amb la llum del seu record.

*"In memoriam" de Pere Valentí Mora Duñó.
Amb tot el nostre afecte, per la seva família*

A Vilaplana, setembre del 05.

PARLEM DE TU

Parlem de tu, però no pas amb pena.
Senzillament parlem de tu, de com
ens vas deixar, del sofriment lentíssim
que va anar marfont-te, de les teves
coses parlem i dels teus gustos,
del que estimaves i el que no estimaves,
del que feies i deies i senties,
de tu parlem, però no pas amb pena.

I a poc a poc esdevindràs tan nostra
que no caldrà ni que parlem de tu
per recordar-te, a poc a poc seràs
un gest, un mot, un gust, una mirada
que influeix sense dir-lo ni pensar-lo.

Miquel Martí i Pol (Llibre d'absències)

*Totes les persones que fem possible que la nostra revista esdevingui realitat, volem oferir aquest petit homenatge
en record dels pares del Francesc Mariné i del Josep de las Heras, recentment morts.*

presentació

A Vilaplana, ara fa cinc anys, un humit i mig plujós dia 12 d'octubre de 2000, principal dia de la tercera Festa Major, va néixer la revista "Lo Pedrís"

*(...En aquell pedrís de casa
ara seus per recordar,
totes aquelles històries
que propet d'ell vares passar...)*

Per commemora-ho, el col·lectiu humà, que fem possible aquesta realitat plural i cultural del poble, vam creure oportú i necessari, arran de la bona notícia de la reobertura del CEIP Cingle Roig de Vilaplana, centrar tots els nostres esforços en realitzar una edició monogràfica sobre el passat, el present i el futur de la nostra ESCOLA.

De nou, com llavors, en què l'entusiasme inicial es va encomanar com la grip en un parvulari, un allau d'articles, d'opinions, d'idees, de fotografies... han inundat la nostra redacció. De nou, com llavors, i per no deixar-nos res en el tinter per publicar, les previsions inicials han estat superades amb escreix, la qual cosa ha representat més nombre de pàgines i més esforç en quant a redacció, ordenació i correcció.

Ens hem esmerçat, i de valent, perquè aquesta edició número 21, que marca els nostres cinc anys de vida, surti a la llum pública de la forma més acurada i ben documentada possible. També hem intentat donar una visió general i panoràmica de l'Escola, en la que tots i totes, en major o menor grau, ens hi puguem sentir identificats. Disculpeu, si hi ha algunes imprecisions històriques o, si algú no s'hi troba reflectit, o si algun fet o cosa no hi està prou ben representada. No ha estat per cap motiu

especial, ni per manca d'objectivitat, senzillament, és que, en cap moment, hem intentat fer un assaig o volum històric, ni que les nostres fonts d'informació no han estat documentals, sinó orals, fonts que no han deixat de nodrir-nos des de que vam començar.

Tot això és símptoma que els vilaplanecs i vilaplanenques, del poble i de fora, tenim ganes, d'aportar informació, d'escriure, d'opinar, i sobretot de compartir-ho i confrontar-ho amb la veu ben alta. Aquesta significativa participació ciutadana és el motiu fonamental que ens il·lusiona i encoratja, durant cada trimestre i en cada exemplar, a continuar endavant en la nostra tasca divulgativa.

El monogràfic "TORNA L'ESCOLA" està estructurat en dues parts clarament diferenciades.

La primera està centrada, bàsicament, en el present o futur immediat, i que compta amb un seguit d'articles d'opinió que aporten, des de diversos punts de vista, la seva visió sobre el fet de reobrir l'escola al poble. Hi trobem la benvinguda en forma de carta oberta que ens donen els alumnes i els mestres del CEIP Cingle Roig de Vilaplana; les opinions de l'alcalde i, dels seus dos darrers predecessors, de l'AMPA de l'escola, de diversos mestres que donen algunes claus per entendre millor les característiques de les escoles rurals com la nostra o que, senzillament, donen la seva benvinguda al nou centre; els motius de com i de perquè es va dissenyar el nou logotip de l'escola, etc.

La segona part està centrada, bàsicament, en el punt de vista de la memòria històrica de l'escola. Està ordenada cronològicament des

de principis del segle XX, fins l'última generació d'alumnes de l'any 94. Aquest apartat, hem cregut interessant dividir-lo en tres parts més: el que ens expliquen, a través dels seus records, els alumnes, els mestres i els jocs. La revista també compta amb les seves seccions habituals de l'Editorial, l'Entrevista dedicada a la que fou mestre del poble: Marianna Vernet, la Fresca, el Passatemps, el Qüestionari, l'Àlbum de Fotos... Seccions totes elles dedicades, de forma més ampla i exhaustiva, a l'Escola de Vilaplana. A més, de comptar amb els apartats de notícies i d'activitats diverses que s'han realitzat aquest estiu.

D'altra banda, també hem volgut retre un petit memorial a tres persones que ens han deixat aquest mes de setembre, i a les quals estaven, d'una forma o d'un altre, íntimament, lligades a Vilaplana i/o a l'equip de la revista.

Volem donar les gràcies als patrocinadors i col·laboradors pel vostre incondicional suport econòmic i als que hi participeu mitjançant els vostres suggeriments i escrits.

Per acabar, només ens resta desitjar-vos una bona Festa Major d'octubre, mentre gaudiu, tot reposant, al caliu lent i entranyable de la lectura del vostre "Pedrís".

Esperem que us agradi.

L'EQUIP DE REDACCIÓ

L'Escola CEIP Cingle Roig de Vilaplana

CARTA DELS ALUMNES I DELS MESTRES DE L'ESCOLA

Hola!

Som els nens i nenes del "CEIP Cingle Roig". Estem molt contents d'anar a l'escola del nostre poble. Ens ha quedat molt "xula", tenim de tot, tot i tot (i si no ja ho tindrem). Tenim moltes ganes de treballar, d'aprendre i també de jugar!!!!

Ja coneixem a la Conxi i el Josep M. Que són els nostres "profes". També tenim "senyors" de música, plàstica, àngles, GIMNÀSTICA, religió,...

Adéu! Molts petonets

NENS I NENES DE L'ESCOLA

Hola!

Som la Conxi i el Josep M. mestres de la vostra escola. Estem molt contents de poder estar amb vosaltres i haver tingut el privilegi de reobrir les escoles de Vilaplana després de 10 anys. Estem molt satisfets i des d'aquí us convidem a fer-nos una visita el dia de la inauguració.

També volem participar de la vida del vostre poble i així fer l'escola més propera a tothom.

Aprofitem l'avinentsa per felicitar aquesta gent de "Lo Pedrís" per la tasca cultural, social i informativa que fan, i allarguem les felicitacions a l'Ajuntament i a l'AMPA de la nostra escola per la feina ben feta, encoratjant-los a continuar tenint aquesta empena.

Salutacions i bona feina!

CONXI I JOSEP M.



ASSOCIACIÓ DE JUBILATS I
PENSIONISTES DE VILAPLANA
C. del Casal, 3 • 43380 VILAPLANA



- Ferro
- Alumini
- Inox

Tel. 977 76 82 68
670 45 59 04

VILAPLANA



MARIANNA VERNET FERRÉ

“Realment és una satisfacció veure que surten les coses bé, si es preparen bé i amb la il·lusió que surtin bé!”

De vegades és molt agradable poder combinar des de la perspectiva del temps les vivències de qui va ser el teu mestre amb les de la pròpia infantesa. A la present entrevista la Maria Anna ens obre les portes de casa seva i del seu infinit saber acumulat durant els anys que ha exercit de mestra. Des del menjador i acaronats per la fresca que entra per la finestra hem intentat descobrir, aprofitant ara que es recupera l'escola a Vilaplana, quin és el secret de l'ofici de mestra. Crec que ho hem aconseguit!

Qui o què et va motivar a fer de mestra?

Vaig començar a estudiar tard, i va ser gràcies a una mestra de Vilaplana (la senyoreta Rosa Gené) que va aconsellar que els pares em fessin estudiar. Primer i segon de batxillerat el vaig fer lliure a Reus amb l'ajuda de les monges de l'Aleixar. Mn. Dalmau em va ajudar a anar (treballant, això sí, per pagar l'internat) al Sagrat Cor de Tarragona. Allí, i gràcies a les bones notes (sense excel·lents era del tot impossible aconseguir cap beca!) vaig fer Magisteri i cinquè i sisè de Batxillerat Superior. Les monges compaginaven l'horari i, a les que treballàvem, també ens ajudaven. Tenien una gran visió de futur! Això em va obrir les portes de la universitat. Vaig treballar de mestra fent classe de tot, vaig assistir a les classes de nocturn de la primera promoció de la facultat de Filosofia i Lletres (especialitat d'Història). Al 1970 vaig aprovar

les oposicions i he treballat de mestra 5 anys al Sagrat Cor, 1 a Alcover, 2 a Reus, 3 al Masroig, 4 a Vilaplana (des del setembre de l'any 76 fins el juny del 80) i al Col·legi Joan Rebull fins avui, que acaben de jubilar-me.

Actualment els ajuts i les aportacions de tot tipus des del departament d'educació fan que l'escola rural resulti força més fàcil de ser acceptada després d'un llarg període d'oblit.

Ara no ho dubtaria, es disposa d'especialistes de tot tipus (educació física, música, idiomes, etc.) i molt de treball de grup. Aleshores ho havíem de fer tot (i per a tots!) nosaltres sols.

Què en penses de l'escola unitària?

L'escola unitària és molt bonica! Crec que seria molt interessant que tots els mestres hi passessin els primers anys, s'hi aprenen

molt, professionalment i com a persona. Es fa el seguiment dels nens en els anys, es preparen les classes de manera que uns puguin col·laborar o participar de la dels altres. Aprens, en fi, a tenir una bona planificació. Però també és cert que calen moltes ganes de treballar per portar-la bé!

Havia de ser força difícil programar tota aquesta feina, no?

Tots els anys es feien (i es complien!) tots els programes de tots els cursos. A més, calia que fossin equilibrats i complets; per això, per exemple, mentre uns feien lectura individual, altres ho feien en grup, altres un resum o els més grans feien llegir els més petits... Calia també tenir molta disponibilitat de material suplementari (fitxes, quaderns, etc.) per complementar la feina dels que acabaven abans que la resta.

I després calia corregir tot això! Me'n vaig fer un fart de corregir! De fet, venint d'El Masroig (on portava sis cursos de primària i dos de parvulari) ja sabia una mica com funcionava tot plegat...

A més, en un poblet com Vilaplana, les coses no funcionen igual que a una ciutat...

Al món rural, fa 25 anys, el fet de ser de poble feia que coneguessis els interessos dels nens a l'hora, sobretot, d'explicar-los conceptes nous. Recordo que era molt bonic veure la història tot aplicant-la a la vida del poble (per exemple, comparar l'any i el tipus de construcció de les cases del poble relacionant-les amb les èpoques de major o menor riquesa) El que pretenia era que no s'apregués res només de memòria, volia que els nens busquessin els lligams entre les coses que aprenien i les que tenien més a l'abast, ensenyar a relacionar, a buscar, a descobrir...

Tot això també servia per entendre millor els pares o l'entorn familiar.

Vau tenir algun problema aleshores?

Van ser anys una mica difícils (per la transició) i la societat passava uns moments delicats. Els problemes que vam tenir van venir més per ideologies que per temes pedagògics o escolars.

L'única dificultat una mica seriosa va sorgir amb la llei que permetia als pares escollir si els nens feien o no religió. Ho vam solucionar fent venir Mn. Isidre de dotze a una i com que la classe acabava a les dotze, qui havia triat que no feia aquesta assignatura podia marxar cap a casa.

Com a alumne, recordo que venia gent del poble a fer activitats extraescolars.

Sí, és cert, venia el Fèlix a fer música. A més vam començar a anar a les olimpíades escolars del Reus Deportiu. Recordo que anàvem al camp de futbol a fer la preparació de les proves a les que ens presentàvem. Vam participar també en concursos literaris



Foto Cedida per Marianna Vernet. Curs 56/57

Aprendre inclòs a estimar, a tothom, començant pels més pròxims (jo, per exemple, a les monges del Sagrat Cor, que em van ajudar molt en els estudis al començament de la meua carrera com a mestra, sempre he tingut la recança d'haver tornat poques vegades a veure-les!) I als nens, també! Tinc antics alumnes (de Reus) que m'han convidat al seu casament, altres em truquen per Nadal o pel meu aniversari o aturen el cotxe per fer-me una salutació. No deixen de ser grans satisfaccions, però realment són LLIÇONS.

de l'Òmnium Cultural i vam guanyar alguns premis.

També, a instàncies de l'inspector (que recordo que solia venir a prendre el cafè a casa!) vam fundar l'APA (de la qual va ser molt difícil elaborar-ne els estatuts). Precisament l'APA va fer renéixer el que actualment és el grup de teatre ja que també es va dur a terme aquesta activitat amb els nens de l'escola.

Fèiem moltes excursions i sortides. Recordo molt la que vam fer a Girona, d'allí vaig prendre la decisió que no vingués mai més cap familiar (ja que venien per ajudar-nos a que el viatge resultés més econòmic). També quan vam anar a l'aeroport i vam perdre un alumne o quan vam anar a La Selva caminant i vam tornar amb el cotxe de línia de Reus.

alumne de quart en la seva expressió just a l'endemà mateix d'ensenyar a la classe tècniques de redacció, va ser realment molt emocionant! També recordo com un Dilluns Sant el més golafre de la classe em va portar el rosari de sucre del seu ram!

I de l'educació dels nens?

Al nen se l'educa ja des d'abans de néixer (els pares, els avis...) Crec que fa falta que els pares donin una imatge més positiva del seu treball, ja que anar a l'escola és, pels nens, com una feina i no ha de ser difícil ni penós i molts pares descriuen així llurs treballs. També crec que són molt importants els hàbits i practicar amb l'exemple. Si això funciona, l'escola és el complement perfecte per a l'educació dels nens.

I sense cap tipus de distinció...

És clar! Recordo que, ja a Reus, vam decidir de muntar classes paral·leles per subsanar les diferències entre els alumnes excel·lents i els que tenien més dificultats, per tal de garantir a aquests darrers uns mínims (fins "on arribessin"). Doncs bé, les alegries més grans les he tingudes amb alumnes d'aquest segon grup perquè, a més calia una forta predisposició del professor i un tracte especial per motivar-los igual que la resta i fer-los sentir més valorats i que aparquessin tot sentiment d'inutilitat. Realment és una satisfacció veure que surten les coses bé, si es preparen bé i amb la il·lusió que surtin bé!

El mestre, el bon mestre, ha d'abocar-se de manera especial amb els que tenen algunes dificultats; els altres ja avancen sols.

El material escolar havia de ser també força complicat d'aconseguir i mantenir...

Sí, demanàvem llibres a tot arreu. Recordo que va quedar un bon fons de biblioteca. A més, fèiem mans i mànigues per aconseguir material escolar de tot tipus, com ara el microscopi, que va costar una feinada!

A més, cada vegada que es feia una revetlla al pati de l'escola desapareixia alguna cosa. Això sempre em va saber molt greu, ja que m'ho estimava tot com si fos meu.

Quin record en tens del teu aprenentatge com a mestra?

Aleshores no ens havien ensenyat a ser creatius. A la classe de dibuix, bàsicament ho copiàvem tot del natural o amb model. Però recordo com si fos ara el canvi d'un

Aprendre i aprendre sense parar...

LA REDACCIÓ



Foto Cedida per Marianna Vernet. Curs de finals dels 70

L'ESCOLA, PROJECTE DE POBLE

Aquest mes de setembre Vilaplana està d'enhorabona i és que després de més de deu anys torna a obrir l'escola, el Centre d'Educació Infantil i Primària (CEIP) Cingle Roig. Per començar s'hi oferiran els cursos de parvulari P3, P4 i P5 i els de 1r i 2n de primer cicle de Primària. El curs que ve es completarà fins a 6è de Primària, però per això caldrà fer obres d'ampliació i reformes importants a l'edifici actual.

Avui dia les necessitats de serveis de la societat són cada vegada més importants i els municipis han de prestar més i millors serveis als ciutadans. Per tant, a més de tenir una dimensió adequada, si volem continuar sent un poble és imprescindible dotar Vilaplana d'uns serveis mínims i bàsics, com ara l'aigua, el clavegueram o la sanitat, però també l'educació.

En aquest sentit, els veïns han manifestat en enquestes o preguntes realitzades per les revistes o butlletins locals que la falta d'escola significa una mancança molt important per al poble. Al mateix temps, l'equip de govern de l'Ajuntament de Vilaplana entén que l'educació es un pilar imprescindible per a una societat avançada i moderna, i davant la necessitat manifesta, va demanar l'obertura de l'escola al Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

Per poder convertir en realitat aquesta demanda es va analitzar la situació de l'estat de l'edifici i les seves possibilitats, i es va acordar que la manera més viable era dur-la a la pràctica per etapes. El curs 2005-2006 obriran

el parvulari (P3, P4 i P5) i el primer cicle de Primària (1r i 2n), mentre que el pròxim curs s'encetarà un altre bloc de cursos tot completant l'educació primària fins a 6è.

Una vegada concretat el projecte es va exposar a les mares i als pares i, tot i la novetat del moment, s'ha de dir que van entendre i acceptar de molt bon grat la voluntat de tirar endavant el projecte. Tant és així que s'han matriculat pràcticament la totalitat dels alumnes possibles, un total de 15 xiquets i xiquetes de 3 a 7 anys.

Les mares i pares dels alumnes s'han associat i han constituït l'AMPA que, des del primer moment, s'ha posat a treballar per tirar endavant el projecte i exercir totes les competències i responsabilitats que tenen a l'escola.

L'escola de Vilaplana estarà integrada a la ZER (Zona Escolar Rural) Baix Camp Nord, junt amb els pobles d'Almòster, l'Aleixar i Alforja, i disposarà per al curs 2005-2006 de dos mestres fixos i dels mestres especialitzats itinerants de la ZER. L'horari de l'escola serà de les 9 del matí fins a les 5 de la tarda, amb servei de menjador.

A hores d'ara s'estan acabant les reformes de l'edifici, que principalment han consistit en la substitució de portes i finestres, la instal·lació de les xarxes elèctriques i de telefonia i internet, el muntatge de la cuina i el pintat de les instal·lacions. A l'exterior, al pati, la pista s'ha fet nova i s'ha fet més alta la tanca interior del recinte.

A més, l'Ajuntament i el Sr. Jaume Mestre han arribat a un acord pel qual aquest senyor renuncia a la servitud de pas per l'interior del recinte escolar.

Això representa que l'equip educatiu tindrà el control total de l'espai i de l'accés, i també l'autonomia per poder actuar lliurement sobre l'immoble d'acord a les necessitats que es puguin presentar.

Quan falten pocs dies per a començar les classes, les obres al recinte educatiu, tant a l'edifici com al pati, estan força avançades. Es pot veure que bé que ha quedat aquest espai i el canvi impressionant que ha fet, ja que no sembla el mateix. Ara podem dir que l'objectiu d'obrir una escola de qualitat que ens vam plantejar conjuntament el Departament d'Educació, l'Ajuntament i l'AMPA en la primera reunió s'ha acomplert amb escreix gràcies a l'esforç important realitzat per tots.

Finalment, vull agrair al Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya que hagi accedit a totes les peticions fetes per millorar l'equipament, vull agrair a l'AMPA la implicació, l'esforç i dedicació en el projecte i a l'Ajuntament de Vilaplana que ha fet tot el que era a les seves mans per fer-ho possible.

I vull acabar tal com deia en una carta en què em referia precisament a l'obertura de l'escola del nostre poble: "...Tinc la més absoluta seguretat que tots ens en sentirem orgullosos i que les pròximes generacions sabran valorar l'esforç que estem fent ara per convertir-lo en realitat..."

Doncs ja és una realitat. Enhorabona!

TOMÀS BIGORRA I MUNTÉ

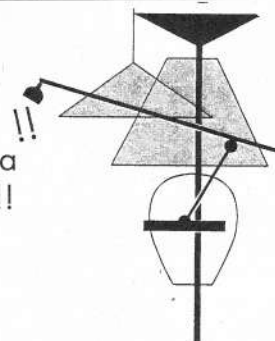
ALCALDE



C. de Benidorm, 11 (cant. Peníscola)
Tel. 977 75 05 30 - 43205 REUS

NUVIS!!

- Preus especials per a la vostra llista... i col·locació GRATUÏTA!!
- Pantal·les a mida
- Tots els estils
- Il·luminació de jardí



L'OBERTURA DE LES ESCOLES

Com a ex Alcalde, m'han demanat la meua opinió envers l'obertura de les escoles.

Doncs bé, em satisfà molt que es puguin tornar a obrir i que els nens es quedin al poble, però no crec que per la meua condició d'ex alcalde ni com a pare que ja no té els fills a l'escola, sigui aquesta una de les opinions més a tenir en compte.

Crec fermament en la llibertat dels pares a escollir l'educació que han de rebre els seus fills, és per això que quan en altres ocasions en que estava en el govern es van intentar obrir les escoles el primer que es va fer, va ser reunir i escoltar als pares afectats i succeï que en aquelles ocasions van ser ells els que van desestimar obrir de nou les escoles, si ara han considerat que era bo tornar-les a obrir, m'afegeixo al seu desig i el subscric. No obstant, s'hauria de tenir en compte que les escoles s'obriessin amb totes les garanties, tant d'ensenyament com de menjador, i també tenir en compte la continuïtat, ja que sense un creixement del poble, que ara s'ha interromput (des de l'última petició de llicència d'obres per a nous habitatges que correspon a les del Passeig de la Mussara i que es va presentar al final de la legislatura anterior, no se n'ha presentat cap més. Per tant, difícilment les parelles joves, sobretot del poble, no s'hi podran quedar) serà difícil de garantir aquesta continuïtat.

Em sembla, no obstant, que no conec a fons com s'ha portat la reobertura de les escoles, ja que no és el mateix el que se'm diu com a regidor (tot perfecte i els pares contents) que el que diu la gent pel carrer (avui dia 14 de setembre encara ja coses del menjador com per exemple el material per escalfar el menjar que no hi són) que aquesta s'ha fet de forma precipitada.

EDUARD BONET I SIMÓ
EX ALCALDE DE VILAPLANA

TORNEM A L'ESCOLA

Tornar obrir les escoles de Vilaplana fou un dels objectius que teníem previstos en el moment que estàvem al govern municipal. Es va intentar, però per part de la Conselleria d'Ensenyament es va mostrar una actitud passiva per aquest projecte, ja que en aquells moments, a la Generalitat li interessava més el fet de promocionar els centres amb elevat nombre d'alumnes que no pas l'escola rural. Evidentment, l'escola del nostre poble no entrava dins dels seus requisits. Tampoc, els familiars dels/de les alumnes van estar gaire entusiasmats a intentar que els seus/ves fills/illes s'escolaritzessin a la nostra escola. Després d'un temps, es torna a sentir remoreig de si l'escola de Vilaplana té possibilitats d'obrir aquest pròxim curs 2005/06. Però l'actual ajuntament informa en una reunió on eren presents alguns pares i algunes mares de fills menors de tres anys, que aquest projecte va per llarg. Doncs, no ha estat tant llarga l'espera perquè al cap d'uns mesos la premsa publica que l'escola de Vilaplana torna a obrir les seves portes el curs 2005/06. A més els diaris també informen que en un futur es preveu construir una nova escola en terrenys adjacents. No sona una mica desafinat tot això? Hi ha gat amagat? Què ha passat per trobar-nos en un canvi de decisions tant brusc.

Tot i això us assegurem que estem molt contents perquè la Conselleria d'Ensenyament ha autoritzat un nou intent per l'escola de tots els vilaplanencs i vilaplanenques. Té un gran valor i volem manifestar la nostra satisfacció agraïnt-li aquest pas que ha donat per nosaltres.

Comptem que per molts del nostre poble és de ben segur un gran regal. Però hem de tenir present que algú que en aquest moment defensa l'obertura de l'escola de Vilaplana, en el moment de decidir l'escolaritat dels seus fills, es va decidir per l'escola privada. Per tant, és realment un desig esperat?

Una de les nostres propostes és la demanda que fem al govern municipal de Vilaplana per tal que ofereixi els mitjans necessaris per poder gaudir d'un centre amb unes condicions notables i amb el compliment de la seva normativa. Pensant amb les millores que s'han realitzat i ben vingudes siguin, ens preguntem per què no s'ha arreglat la teulada d'uralita amb esquerdes i mal estat? A més s'espera que el proper any surti publicada la llei on es confirma la prohibició de la utilització d'aquest material. Posats a realitzar millores, fem-ho bé, no?

Cal recordar que en aquests moments, l'espai de lleure pels nostres infants s'ha tancat dins d'un recinte que ha passat a formar part d'Ensenyament. La conselleria ens dóna permís per poder gaudir d'una estona d'aquest espai fora de l'horari escolar? Potser és una de les preguntes que cal plantejar i conèixer la resposta perquè si no aviat ens faltarà una solució.

ERNEST AYMAMÍ I CARMÉ MARTÍ
GRUP MUNICIPAL PSC

Dietètiques Cabré, C.B.



- ALIMENTS NATURALS I DE RÈGIM
- HERBORISTERIA
- CONSULTA NATURISTA

C/ dels Jurats, 19 - 43205 REUS
Tel. 977 31 52 55



• Subministrament de papereria i escriptori

4 a t r e

Pere Benavent, 23 - Tel. 977 75 77 60
Fax 977 75 76 78
Fax comandes 900 65 66 67
43205 REUS



RAFEL MARTINEZ
AGENT D'ASSEGURANCES

CAMÍ DE L'ALEIXAR, 40 B
TEL./FAX 977 31 33 99
43202 REUS (Tarragona)

ENHORABONA PER TORNAR A OBRIR L'ESCOLA DE VILAPLANA!

Vilaplana, setembre de 2005

Quan aquest hivern passat em vaig assabentar que des del Departament d'Educació es feien gestions per reobrir les escoles de Maspujols i de Vilaplana vaig tenir una gran alegria.

Em van venir al pensament els records dels inicis de la ZER Baix Camp-Nord, al final dels anys vuitanta, quan els pobles que la integràvem érem set:

Riudecols, Alforja, Vilaplana, l'Aleixar, Maspujols, Castellvell i Almofter (molts pobles però pocs mestres i no gaires alumnes).

L'escola de Maspujols va ser molt poc temps de la Zona perquè els pares van decidir portar els nens a Les Borges i l'escola de Vilaplana en va formar part uns quants cursos més, però també va tancar al juny del 1994, essent jo la Directora de la ZER Baix Camp-Nord.

Durant tots aquests anys la ZER s'ha consolidat totalment i les cinc escoles dels pobles que l'hem integrat s'han anat fent grans, tant, que l'escola de Castellvell ja és el tercer curs que funciona sola i les escoles d'Alforja i d'Almofter no tardaran gaire a seguir-la.

M'he sentit satisfeta de veure com Vilaplana, Ajuntament i Pares, us heu pres el fet de tornar a obrir l'escola i com a mestra de la ZER Baix Camp-Nord i també com a nova vilaplanenca us vull felicitar a tots per aquesta decisió.

MAGDA MONTLLIÓ,
MESTRA I DIRECTORA DE L'ESCOLA
D'ALFORJA

DE LES BONES NOTÍCIES

Diu en, en termes periodístics, que les bones notícies tenen poc interès; dels meus anys d'estudiant a l'institut recordo que un professor ens parlava d'una iniciativa en comunicació que havia fracassat justament perquè allò que es proposava d'explicar als seus possibles lectors eren bones notícies. Per això, doncs, entenc que té doble valor la decisió de l'Equip de Redacció de la revista 'el Pedrís' de dedicar un número especial a la reobertura de

l'escola pública de Vilaplana perquè aquesta és una més que molt bona notícia! Si una cultura, qualsevol que vulguem de les del planeta, és una manera d'entendre el món i cal doncs preservar-la en benefici del comú i de la pluralitat que sempre és riquesa, una escola és, en un poble, l'aliat necessari i fidel dels adults que pels camins de la manera de fer d'aquell col·lectiu tenen la responsabilitat, si m'ho permeten sagrada, d'educar un infant i cal deixar escrit des de l'experiència, que la manera òptima és fer-ho des del propi entorn, a través de tot allò que com a membre d'aquest col·lectiu –en dèiem tribu– li és propi.

Aquest educar, doncs, sempre estarà circumscrit a una manera de fer, de comunicar-se, de celebrar les festes, d'actuar seguint una escala de valors, d'associar-se per dur a terme una activitat, de vincular-se al comú, de jugar... en definitiva a tot allò que ens fa persones en societat i individus amb identitat. I fonamentarà l'aprenentatge no només en els llibres de text sinó en les vivències: els records dels avis, els jocs dels xiquets, la història local, els fets singulars, l'experiència dels adults: pares, mares, vilatans... en definitiva allò que és proper i que arriba de manera natural als xiquets i xiquetes sabent ells que és seu, dels seus, del seu poble.

I aquest plantejament només es pot fer des de la pròpia escola que porta els alumnes a conèixer el món des del seu entorn, a celebrar les festes començant per les pròpies, a descobrir el seu passat, a organitzar les seves celebracions, a participar en les activitats del seu poble... en definitiva a aprendre a ser al món des del mateix punt del planeta que ho han fet els seus pares, els seus avis, els seus besavis o bé que aquells que se'ls estimen han escollit per a viure i perquè ells, avui infants, creixin i es facin adults.

Amb el que acabo d'escriure no vull dir que els plantejaments d'altres temps no fossin efectius en el seu moment i per a aquell moment. Jo sóc de l'Aleixar i sempre, en el meu record, vaig tenir, a l'escola de les monges, companyes de Vilaplana i, abans, de Maspujols que, internes, estudiaven primària i comerç o batxiller. Ben segur que les seves famílies van fer el que consideraven millor en aquell temps però, és clar, han passat anys, hem passat de l'escola d'una dictadura a la d'una democràcia –cosa importantíssima! i per tant ni els plantejaments, ni els continguts, ni la manera d'ensenyar, ni els camins per aprendre no tenen res a veure amb aquella escola; hem passat de l'aprenentatge –en alguns casos memorització– fil per randa d'allò que figurava en els llibres de text (de vegades era un de sol: l'enciclopèdia 'Álvarez') a la vivència directa, l'experiència, la comprovació, la realització, la materialització, l'assaig-error... i això, que no té color, quan ho ofereix la pròpia escola fa que un individu es pugui situar a l'univers des del seu propi món que és en definitiva allò que és bo. Mai dels mais no es tracta però, de mirar-se el melic!

També vull deixar escrit que aquest aprendre a viure i a ser al món des de l'escola del teu poble només és efectiu si, com tots i cada un dels aprenentatges que al llarg del viure fem, va acompanyat de l'actitud positiva dels adults que tenen la responsabilitat i el privilegi d'educar els xiquets i xiquetes, envers l'escola i els professionals docents, perquè en definitiva allò que els infants fan –com diu la dita– és 'el que veuen fer als grans'.

Felicito, doncs, de cor tots els vilaplanencs per la reobertura de l'escola i adreço el meu més sincer reconeixement a aquells que l'han feta possible. Que sigui per molts anys!

FINA ANGLÈS I SORONELLAS
L'ALEIXAR, AGOST DE 2005

L'EDUCACIÓ A CATALUNYA, UN MODEL EN CRISI?

La reobertura de l'escola de Vilaplana és, sens dubte, un motiu de joia per a tots els que estimem el poble i, encara més, per a aquells que hi vam passar bona part de la infantesa. El seu tancament va ser un fet dolorós, ja que, en certa mesura, certificava la decadència imparable del nostre poble. Avui el panorama, en tots els sentits, és molt més favorable i la situació educativa del municipi torna a una normalitat que mai no hauria d'haver abandonat.

Aquella antiga i precària escola rural va desaparèixer just en el moment en què s'albiraven profunds canvis en l'estructura educativa del país. Ara que la tornem a obrir és un bon moment per analitzar com han evolucionat les coses d'aleshores ençà.

L'ensenyament a Catalunya i a l'Estat Espanyol ha patit una gran transformació a partir de l'aplicació de la LOGSE (Llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu, però coneguda popularment com la Reforma) durant la dècada de 1990. A partir d'aleshores el debat educatiu ha estat constant degut als discutibles resultats obtinguts per la nova estructura i altres problemes afegits. De manera que en menys d'una dècada ja hi ha hagut diverses modificacions organitzatives i legislatives, les més importants de les quals han estat la LOCE (Llei Orgànica de Qualitat Educativa), promoguda pel govern del Partit Popular, i la LOE (Llei Orgànica d'Educació) tramitada actualment pel govern socialista de l'estat. A més se'ns ha anunciat també la propera elaboració d'una Llei Catalana d'Educació.

A què es deu tanta inestabilitat en un món que sembla que requeriria pau i tranquil·litat? Hi ha motius reals per estar preocupats respecte al funcionament de l'educació al nostre país? La resposta a la segona pregunta ha de ser per força positiva.

Els motius de tot plegat són complexos i, de vegades, contradictoris. D'una banda és evident que hi ha hagut avenços fonamentals que ens han acostat als països més desenvolupats: avui a Catalunya la totalitat de població de 3 a 16 anys està escolaritzada, la xarxa escolar és amplíssima i els recursos humans i materials dedicats a l'ensenyament han

augmentat de forma espectacular. Aquestes són realitats objectives que suposen que estem vivint potser el millor moment educatiu de la nostra història. Malgrat tot tenim raons per estar seriosament preocupats.

Escolaritzar tothom no vol dir exactament donar una bona formació a tothom. Els resultats publicats fa pocs mesos en l'informe PISA donaven per als escolars espanyols i catalans un nivell acadèmic força més baix que els de la majoria de països desenvolupats en àmbits bàsics com són la llengua i les matemàtiques. Aquestes dades es veuen reforçades per altres estudis i publicacions que alerten sobre la qualitat de l'ensenyament al nostre país, així com per les elevades taxes de fracàs escolar en acabar l'ensenyament obligatori.

D'altra banda sovintegen les crítiques al sistema educatiu a partir de molts altres motius: la indisciplina a les aules, especialment a secundària, unida a la pèrdua de prestigi social del professorat; les dificultats provocades per la nova immigració i la difícil integració a les nostres escoles dels nouvinguts; la massificació d'algunes escoles (a Catalunya és habitual que se sobrepassin les ràtios legals d'alumnes per aula en un 10 %); l'escolarització de milers de nens i nenes en construccions provisionals (els ja famosos barracons); els problemes de matriculació en algunes àrees especialment conflictives de les ciutats; la constant controvèrsia per l'ensenyament de la religió; el conflicte latent entre l'escola pública i la privada concertada; la manca de places d'escola bressol (0-3 anys); el batxillerat més curt d'Europa (només 2 anys); les mancances dels cicles formatius,...

Com veieu el recull és molt extens, i es queda curt! Un munt de problemes difícils d'abastar per a una administració sovint més preocupada per la política d'imatge o d'aparador, i per voler quedar bé amb tothom, que per fer front a la realitat.

A Catalunya la implantació de la Reforma educativa dels anys 90 es va fer de manera precipitada i radical, seguint els pressupòsits d'un model pedagògic (l'escola comprensiva i el constructivisme) que alguns han qualificat d'integrista. El punt més conflictiu del procés va ser la transformació de l'ensenyament

secundari amb el naixement de l'ESO (Educació Secundària Obligatoria). Això va suposar treure els nens de 12 anys de les escoles i portar-los als instituts, amb els consegüents desajustos per a tot el sistema (plantilles de professors, instal·lacions,...). S'hi van afegir problemes com la creixent indisciplina provocada per alumnes escolaritzats fins als 16 anys sense cap ganes d'estudiar (els anomenats objectors escolars), l'organització dels cursos en crèdits trimestrals (un desori absolut), la promoció automàtica (pràctica desaparició de la repetició de curs) o l'excés d'optativitat de matèries. Tot plegat va fer molt difícil la vida als instituts.

L'ensenyament infantil i primari, per sort, va mantenir una certa estabilitat (malgrat la dolorosa pèrdua dels cursos superiors), però no s'ha pogut abstenir del debat general. Com a resultat tenim que, a la pràctica, el món de l'ensenyament s'ha vist immers des de la implantació de la LOGSE en una atmosfera de conflicte. Difícilment apareixen a la premsa notícies sobre educació que no parlin d'algun o altre problema. Ens hem acostumat a ser una font de problemes. Malament ho té un país quan el seu sistema educatiu té una imatge tan negativa. És un luxe que no ens podem permetre.

Les mesures que s'han adoptat des de les diferents administracions han estat contradictòries, inútils, tímides o bé s'han tirat enrere amb els diferents canvis de govern, i a més, s'han dedicat a barallar-se entre elles, sovint per temes menors. Però potser el pitjor de tot plegat és que en els darrers temps han aparegut indicis que ens fan pensar que, lluny de rectificar, aquells que ens governen volen reiniciar en els errors que ens han portat a la situació actual: els documents de treball per a l'elaboració de la futura Llei Catalana d'Educació i l'esborrany de la LOE així ho demostren.

En definitiva, no voldria ser portador de mals averanys, però molt em temo que els nens i nenes que aquest setembre reobren la nostra escola tindran una vida escolar plena de reformes i contrareformes. Si algú no hi posa seny ho tenim magre.

JORDI SERRA FERRÉ

L'ESCOLA RURAL UN PROJECTE EDUCATIU DEFENSABLE

La societat del benestar ens ha portat a considerar com a normal el fet d'haver de desplaçar-se diàriament a treballar a una localitat diferent i a vegades força allunyada de la que és la residència habitual. I això fa que considerem com a normal que els més petits també ho hagin de fer. Si no hi ha més remei, doncs endavant, però si el problema té solució és millor que els alumnes, al menys els primers anys (infantil i primària) puguin realitzar el seu aprenentatge al mateix lloc on compren el pa, saluden als veïns, celebren les festes i en definitiva, es senten membres d'una comunitat.

Tots els que escrivim en aquest monogràfic per a recordar l'escola de Vilaplana a la que vam assistir som persones que hem començat el nostre aprenentatge en aquesta escola municipal i per això ho recordem. I no ens ha anat tan malament!

Actualment l'escola rural està força assistida i mimada pel que fa a les dotacions de material i personal docent. Ja no és una escola amb un sol professor (o dos) i amb 30, 40 o 50 alumnes de diferents nivells i només amb un guix i una pissarra. Avui, els ordinadors, els llibres, les informacions

i els professors especialistes arriben ja a tots els centres, siguin a una ciutat gran o un poble petit. És a dir, en aquest sentit, l'escola rural és igualment defensable com qualsevol altra.

El fet que en una escola gran es diferenciï els alumnes en grups separats segons el nivell que realitzen pot ser important si el nombre d'alumnes no és molt elevat, ja que en el cas contrari les diferències entre alumnes de la mateixa edat i dins la mateixa classe també és força gran. Fins i tot pot ser millor treballar amb pocs alumnes de diferents nivells i edats que amb molts alumnes de la mateixa edat i diferents nivells de coneixement.

Donat que tots els infants del poble han d'anar quan tinguin 12 anys a un centre escolar (I.E.S.) fora del poble, fa que el fet enriquidor de tractar i conèixer altres companys de llocs diferents ja tenen assegurat que es donarà, la qual cosa també és força positiva. Tots els alumnes de l'escola podran ampliar el seu cercle d'amistats, els professors i la seva particular visió de les coses quan facin els 4 anys d'ensenyament secundari obligatori en un institut.

Avui en dia que moltes vegades els infants es troben que la roba que por-

ten és feta a Xina, mengen melons de Sud Amèrica, el cotxe dels pares té peces fetes a llocs del món molt diversos, els pares treballen lluny d'on viuen, miren el dibuixos de la TV que expliquen històries de la vida dels EEUU i que tenen una gran dispersió mental, que de vegades es fa molt difícil que es puguin concentrar en uns treballs o estudis, és important el fet que els seus primers anys visquin en el poble on van també a l'escola, juguin al pati amb els mateixos companys que després podran trobar al carrer i amb qui també puguin fer els deures, s'organitzin activitats extraescolars (teatre, competicions) i reconguin l'espai del poble com el seu, fa com de fil conductor davant de la gran diversitat d'informació i de possibilitats que ens porta la globalització del nostre món i de la nostra societat.

És per això i per moltes altres coses que cal animar a tots els que estan portant el pes de tirar endavant la tasca de reobrir l'escola de Vilaplana.

Espero que el projecte que s'està transformant ja en realitat sigui tot un èxit i que tothom (grans i petits) en podem gaudir.

HILARI JUANPERE

SÍ... JA TENIM ESCOLA

Una sensació diferent quan he arribat a Vilaplana aquest matí. Les finestres de l'escola eren obertes, comença de nou la vida escolar.

Jo comparteixo la il·lusió de tothom que ho ha fet possible i crec que un granet d'arena podré aportar ja que aquest any quan em preguntin si vull participar en campanyes sanitàries escolars, podré dir orgullosa: "Sí, perquè ja tenim escola!".

M. TERESA HUGUET VILELLA

BAR



- VARIETAT DE TAPES
- ENTREPANS
- LLESQUES
- ESMORZARS

Carrer del Casal, 3 • Tel. 977 81 56 52 • 43380 VILAPLANA

TECPERVAL

TÈCNICS EN PERITATGES I VALORACIONS

Camí de l'Aleixar, núm. 42, L-4
43202 REUS (Tarragona)
Tel. 977 32 62 44
Fax 977 32 64 58

pintura decorativa

Alvar Juanpere
Olivé



Sant Tomàs, 60 - Tel. 977 34 29 85
43201 REUS
Plaça de les Províncies, 1
43840 SALOU

LA RELIGIÓ A L'ESCOLA SEGONS EL NOSTRE BISBE JAUME

El nostre Sr. Arquebisbe Jaume Pujol Balcells, va néixer a Guissona (comarca de la Segarra). Va estudiar a les universitats de Pamplona, Barcelona i Roma.

És doctor en ciències de l'educació. Ha estat professor de pedagogia de la Universitat de Navarra. Ha dirigit el departament de pastoral i catequesi de la mateixa universitat. És assessor de catequesi de la Conferència Episcopal Espanyola. La seva activitat en el saber i la cultura té altres doctorats que la fan molt més àmplia. Aquí només vull donar relleu a la seva autoritat en el camp de l'ensenyament que és el tema que presentaré.

Escolliré alguns conceptes que ell, el Dr. Jaume, ha expressat en diverses ocasions sobre l'ensenyament de la religió a l'escola, basant-se que és una exigència, un dret fonamental de la persona i dels pares:

"Partint del fet que l'ensenyament religiós escolar és diferent de la catequesi, voldria aportar algunes idees per fer veure que si a l'escola s'imparteix només cultura religiosa els alumnes, els pares dels quals demanen l'ensenyament de la religió, es fa traïció a un dret fonamental dels pares i alumnes".

"De fet la Constitució Espanyola, en l'article 27, sobre l'educació, diu que "els poders públics garanteixen el dret que assisteix als pares perquè els fills rebin l'educació religiosa i moral que vagi d'acord amb les seves conviccions". I l'article II-74 de la nova constitució europea estableix que "es respecti, d'acord amb les lleis nacionals que regulen el seu exercici (...), el dret dels pares a garantir l'educació i l'ensenyament dels seus fills d'acord amb les seves conviccions religioses, filosòfiques i pedagògiques".

"El que garanteixen els articles que he transcrit és que els fills rebran una formació religiosa i moral, és a dir, una manera d'estar a la vida que respongui a les seves conviccions, uns principis i uns valors que els orientin en el seu creixement cap el bé i la veritat".

"Aquest dret que tenen els pares i els alumnes és un dret anterior i previ al plantejament del sistema educatiu, i l'ha de configurar. Els alumnes tenen el dret d'aprendre dins de l'escola, si volen, amb veritat i certesa, la religió que professen, i que se'ls ofereixi amb tota garantia".

"Cal dir que l'ensenyament de la religió a l'escola s'ha de fer en condicions equiparades a les altres disciplines fonamentals, amb tot el seu rigor i exigència: dins l'horari escolar, avaluable i amb una alternativa pels que no el triïn".

"L'ensenyament escolar de la religió proporciona una informació cultural i històrica de primera magnitud, imprescindible per comprendre el món cultural en el qual viu l'alumne. Si volem que entenguin les catedrals, les esglésies, els museus, les festes i tantes altres coses de la vida de cada dia és imprescindible que tinguin un bon coneixement de la religió".

"El fet religiós té un gran poder per humanitzar, perquè educa els valors més profunds que permeten el desenvolupament de la personalitat en totes les seves dimensions".

"També l'ensenyament religiós escolar intenta donar resposta a les principals preguntes que es fa l'ésser humà i ofereix un univers de significació global a l'alumne, en definitiva, dóna respostes obertes als interrogants més profunds de tota la persona humana".

Tal com jo (l'articulista) he començat, també jo (l'articulista) vull posar el final.

No sé si aquestes consideracions del Sr. Arquebisbe de Tarragona Jaume Pujol, presentades d'aquesta manera, seran prou convincents; si per cas la deficiència vindrà del presentador. Jo crec que aquestes reflexions, al menys, ens faran pensar en la importància d'aquest tema i, donat el cas, el sabrem defensar com un dret cívic.

EL RECTOR

DE CASA A L'ESCOLA

Ami m'agradava l'escola. M'agradava el que hi feia, el que hi aprenia, i amb qui. Aquest sentir-me a gust, ara que ho penso, va ser un regal que em va fer la meva mare. Perquè va ser ella la que, primer, em va ensenyar a parlar, i també a relacionar-me. Això, que a nivell simbòlic és tan important -el llenguatge i la relació són a la base de tota vida humana- també era real en la meua vida, en les coses més aparentment petites però que són el fonament de les més grans. Recordo la peregrinació a la recerca d'una escola, la primera, per a la meua germana i per a mi, que era una acadèmia amb una sala porxada com a pati i la meua millor amiga, la Flors. I la segona, un edifici deixat per una entitat que feia de parvulari provisional d'una escola que estava lluny, el mes de Maria i el meu primer pretendent, el Rodolfo.

També recordo la meua primera lliçó. Feia tercer d'EGB i ens havien posat un examen. Era la primera vegada. La lliçó que havíem d'estudiar, me'n recordo encara, era de ciències naturals, el cicle de l'aigua. Era dissabte per la tarda, a la tele feien dibuixos animats, una pel·lícula... i jo a l'habitació, rellegia sense parar els primers fragments de la lliçó. Me'ls volia aprendre de memòria, amb tots els ets i uts, i no podia. Passaven les hores i me n'adonava de la inutilitat del meu esforç, no podia passar del primer paràgraf (encara recordo la il·lustració que acompanyava el text!) Desesperada, me'n vaig anar a veure la meua mare. Ella primer em va consolar i després em va dir que allò no es podia estudiar així, que no es podia aprendre tota la lliçó de memòria i em va explicar que, sobretot, m'havia de fixar en l'explicació que estava al costat dels punts vermells, que eren els que senyalaven el més important... I que més que saber-m'ho, per damunt de tot ho havia d'entendre. Em va fer benenar

i després vaig tornar amb el llibre, més tranquil·la, perquè ella em va dir que, quan estigués llesta, em preguntaria la lliçó a veure si l'havia entès. Em vaig sentir capaç de fer-ho, no sé si per l'actitud de la meua mare que en cap moment va dubtar de la meua capacitat sinó que tenia clar que era per culpa de la metodologia que jo utilitzava, o perquè em va resultar molt senzill, després del descomunal intent anterior. Però sense gaire esforç, al principi de la nit, la meua mare em va preguntar, per primera vegada en la meua vida, una lliçó i jo me la sabia.

La meua mare no havia anat molt a l'escola. Però sabia -i sap- moltes coses que ha après de maneres ben peculiars. Jo no només aprenia, i aprenc, a través del seu saber sinó també del seu saber estar: ella no estava pendent de mi i els meus deures, però sempre hi era per als meus dubtes, preguntes i el que fes falta, cosint a prop, ocupant-se de les meves germanes i el meu germà una mica més enllà i, sobretot, fent-me un espai tranquil al pis petit on vivíem, on jo pogués estudiar. Aquest saber estar també li he vist amb la meua neboda i ara amb el meu fill.

Solen ser les mares, o qui està en el seu lloc, les que ensenyen tot això: a parlar, a relacionar-nos, a saber estar. A través de la nostra primera relació, que és amb elles. Són coses de vital importància per a la vida en comú, que l'escola pot continuar. De fet, tot sovint les continua, per això recordem de l'escola, sobretot, alguna mestra o algun mestre especial, les amistats íntimes i moltes altres coses que ens van passar amb altres homes i dones, petits i grans. Perquè l'escola és un lloc preciós d'intercanvi.

LOURDES ALBI

PETIT SIGNE D'IDENTITAT PER A LES ESCOLES DEL POBLE

Qui pot abstreure's ara a l'alegria de que a Vilaplana hi torni a haver escola? —escoles, com sempre se n'ha dit al poble—. Segur que el grup de pares i mares que acaben de constituir l'AMPA no s'escapen d'una certa angoixa; reprendre aquest signe de normalitat local els haurà suposat renunciar a algunes certituds i comoditats a canvi d'encetar un projecte no exempt de risc i alguna incertesa..... Som molts que hem vist bo, i necessari, per la normalitat vital del poble la represa de les escoles, però ningú com aquestes onze famílies hi han posat tant a disposició perquè fossin possibles: els seus fills i filles.

És aquest nou aire d'optimisme el que m'ha contagiats a col·laborar-hi i ha estat un motiu d'alegria per a mi, i un honor, idear la proposta de logotip, de marca, d'aquesta nova etapa d'Escola de Vilaplana. Volia, però, trobar una idea que de forma senzilla i clara evoqués el món dels infants enclavat en el nostre poble i al mateix temps que pogués enllaçar amb una idea de continuïtat. ¿Quin ha estat el procés que he seguit en l'elaboració d'aquest logo, d'aquest petit signe d'identitat de les noves Escoles del poble?

Moltes vegades ens passa a aquells que remenem pels terrenys de l'estètica, que tenim la sensació de que més que fer les obres, són les obres qui es fan a través nostre. És a dir, hi ha tot un seguit de conjuncions de les quals només som simples transmissors i així, l'obra que en surt, és alguna mena de manlleu. Hem emprat d'aquí i d'allà els elements conceptuals, materials, emocionals, per a retornar-los als seus propietaris. Una obra d'art, (de disseny) no pretén altra cosa que ser reflex del context del qual emergeix. Anant al gra: el cas és que jo pressentia



que aquest logotip havia de presentar un caràcter infantil, que havia d'assenyalar el context rural de l'escola i que d'alguna forma o altra havia d'establir una mena de connexió amb la llarga tradició d'escoles al poble, i el plus de qualitat que ve dels temps antics i que hem sentit evocar a pares i avis...

En tot això, ma germana va rescatar una llibreta que la mare guardava a la casa de Reus; una llibreta escolar. És un quadern d'exercicis del pare de l'any 1923; ni cal dir que aquest petit tresor sentimental, mig esgrogueït, amb redaccions, dibuixos, comentaris del mestre i taques de tinta fet a Vilaplana per un nen de deu anys que ara ja n'ha complert 92 apareixia en un moment força oportú. De la primera pàgina d'aquest quadern, on hi ha un dibuix d'un paisatge molt ingenu amb una casa per davant d'una serralada boscosa, en vaig extreure el motiu per al logo de l'Escola Cingle Roig. En vaig seleccionar un fragment, hi vaig fer un ressaltat de color, i triar i ordenar la tipografia, poca cosa més...

Voldria que, fora del valor sentimental que té per a la Lidia i per mi mateix, aquest petit dibuix vingut dels temps endarrerits del nostre poble quan les Escoles formaven part consubstancial del seu viure quotidià, servís d'ideograma col·lectiu d'un poble que s'ha volgut cultivat i que posa un èmfasi molt decidit en l'educació de la seva canalla.

Només em resta desitjar de tot cor una llarga vida a L'Escola Cingle Roig, estic segur que el seu llarg pervenir silenciarà alguna veu extemporània d'aquests dies, i que amb la recuperació per als carrers del poble de les veus quotidianes de la canalla, Vilaplana ha signat la millor pòlissa d'assegurança cara al seu futur.

SALVADOR JUANPERE



Caixa Tarragona

G. RÓDENAS
EXCAVACIONES

C/ Freginals, 2 43380 Vilaplana Tel. 977 815 558 Mòbil 645 243 386

L'Ampa Ceip Cingle Roig

MOTXILLES PLENES D'ESPERANÇA

Un bon dia, sense fer massa soroll i quasi de puntetes, un grup de deu nenes i de cinc nens, d'entre tres i vuit anys, carregats amb motxilles "roges" plenes de candidesa i esperança, encetava, potser sense saber-ho, un dels projectes educatius més il·lusionants dels darrers anys: reobrir l'ESCOLA del seu poble.

Tanmateix, no us penseu que hagi estat fàcil arribar a aquest dia de principi de conte... Un bon dia, l'Escola Cingle Roig de Vilaplana, després d'estar tancada durant més de deu anys, obria, de bat a bat, portes i finestres per omplir les aules amb l'aire fresc dels nous infants...

En aquest nou projecte hi hem participat el Departament d'Educació, l'Ajuntament de Vilaplana, el col·lectiu de mestres del CEIP Cingle Roig, que no han parat ni descansat fins i tot en les seves merescudes vacances, i el mateix grup de mares i pares dels alumnes implicats en l'obertura de l'escola, ara constituïts legalment com a AMPA. Hem hagut de treballar, i de valent, tot i les nostres limitacions i la nostra inexperiència, perquè l'obertura del centre esdevingués una sòlida realitat.

No us volem amagar que com a pares i mares, hem tingut dubtes, preocupació i pors a l'hora d'abocar-nos en aquest interessant però arriscat projecte escolar, perquè ja estàvem segurs, còmodes i força satisfets amb les escoles on els nostres fills havien cursat estudis: Riudoms, l'Aleixar i la Selva del Camp.

Que quedi clar, ara i aquí. No vam ser nosaltres qui vam demanar reobrir l'escola, sinó que van ser les institucions públiques que ens ho van proposar i nosaltres qui ho vam acceptar i hi vam donar suport, amb el compromís de participar-hi, perquè de seguida vam entendre que tenir i gaudir d'una escola pública pròpia és, a totes llums evident, una gran millora en tots els sentits per l'esdevenir de la nostra comunitat i una pòlissa d'assegurança del seu futur. I així ho vam acceptar, amb tot el que això implica. Però, és clar, no us penseu que ho vam fer a qualsevol preu. No, no, ni molt menys. Entenem i entenem que si es volia tirar endavant un projecte escolar en un àmbit rural com el nostre, amb avantatges,

desavantatges i limitacions, calia dotar l'escola dels mitjans i equipaments necessaris perquè reunís unes condicions de qualitat i dignitat per a la bona escolarització dels alumnes, amb la qual tots els vilaplanencs ens poguéssim sentir satisfets. Des dels primers contactes, a principis de primavera, ja sigui amb l'Ajuntament o amb el Departament d'Educació, sempre hem procurat treballar de forma conjunta i consensuada. Quan hem mantingut converses, discutit, negociat, exigim..., que ha estat força sovint, sempre ho hem fet des de la tolerància i el respecte mutu.

Tampoc us volem amagar que hem tingut problemes a l'hora de posar-nos d'acord sobre com volíem la futura escola Cingle Roig. També, hem tingut els nostres més i menys en negociar, demanar... Quan ha calgut hem enviat cartes, hem presentat

docent.

No obstant, i des d'aquest espai comunicatiu que ens brinda "Lo Pedris", demanem respecte amb la lliure i intransferible decisió dels pares i les mares a l'hora de triar la que considerin millor opció escolar per al seu fill o filla, sigui aquí al poble, o a fora. Nosaltres també els donarem suport, els obrirem les portes i procurarem, en la mesura del possible, fer activitats conjuntes ja que els infants no entenen de fronteres. Us demanem la vostra participació ciutadana i unió com a pares ja que l'escola, o "escoles", com més d'un diu, forma part del patrimoni de tots els vilaplanencs i les vilaplanenques.

Volem manifestar públicament el nostre agraïment al Departament d'Educació pel suport logístic i humà; a l'Ajuntament en ple de Vilaplana, i de forma especial a l'alcalde senyor Tomàs Bigorra, que en tot moment

ha estat disposat a col·laborar; a l'equip docent del CEIP Cingle Roig, i sobretot als nostres dos titulars, Josep Maria i Conxita, directora del centre, pel seu treball constant durant aquest estiu perquè tot estigués a punt; a l'AMPA de l'escola Teresa Miquel de l'Aleixar per la seva valuosa ajuda i els seus bons consells; i finalment, donar les gràcies a Salvador Juanpere per la seva aportació en el nostre projecte conjunt d'escola, ja que ha dissenyat, desinteressadament, el nou logotip del centre, un petit, preciós i sentit signe que ens identifica com a escola i que ens lliga amb el nostre passat.

Només ens resta desitjar, perquè acabi bé el conte del grup de nenes i nens que tenien motxilles "roges" plenes de candidesa i esperança, aquell bon dia que encetava l'escola del seu poble, que aquestes se'ls vagin omplint de la clara llum del saber, de l'amistat, de la solidaritat, de l'alegria dels jocs, de la constància en el treball, de la bona voluntat, del coneixement de la seva pròpia identitat com a poble, que a força de marxar a fora i de no veure-la, potser, ja la tenien en el record una mica massa rovellada... Uns valors que, a poc a poc, es van adquirint, sense fer massa soroll i quasi de puntetes, quan neix, creix i es consolida la sàvia "Mare Escola".

Salut i força a la nostra escola per molts i molts anys.



documents per exigir tot el que consideràvem just i necessari pel bé dels nostres fills i filles, els alumnes de l'escola. Hem hagut de recordar, insistir o reclamar per aconseguir dotacions per a la nostra escola (equip docent, menjador, pista esportiva, tanques, portes, poliment de terres, sorral, etc.) perquè creiem que aquesta era, és i serà, almenys, part de la nostra funció. La nostra és una tasca que a més de donar els fruits per l'escola del present, segurament també revertirà en el bé de l'escola del futur, dels seus futurs alumnes i de l'escola pública en general. L'AMPA de l'escola Cingle roig, de moment, constituïda per les 11 famílies que formen el total de pares i mares, amb un total de quinze alumnes, hem tingut sempre molt clar que el nostre objectiu principal és treballar i vetllar per aconseguir una escola oberta, de qualitat i digna pels seus alumnes i pel seu equip

AMPA CEIP CINGLE ROIG DE VILAPLANA

VILAPLANA

qüestionari: I... la teva escola?

1. Quins anys vas anar a l'escola a Vilaplana, quins mestres vas tenir i com valeres la teva formació escolar en aquell àmbit educatiu rural ?

2. De forma resumida, què recordes amb més afecte i amb més antipatia de la teva etapa escolar al poble ?



Joan Bonet
(Cal Viudo)

1. Vaig anar a l'escola del 1957 (penso), fins el 1960, o sigui fins a 2on. curs, que és quan vaig anar a la Salle de Reus.

L'únic mestre que vaig tenir va ser el Sr. Marcos i quan el mestre no podia pujar, venia el secretari, que era un senyor descendent de La Febró, i si no recordo malament, es deia Anton Vernet. Li preniem el pel, quan arribava sempre preguntava "¿Qué toca, hoy?" i es clar, la resposta era "Hoy, dibujo."

El que recordo molt bé es que quan començaves a la Salle, feien un exàmen d'aptituds per saber si t'havien de posar a segon, a tercer curs o a primer. Em van dir que el que era en matemàtiques, em tocava tercer, però en quan a llegir i escriure a segon, o sigui, que hem vaig quedar a segon. Però llavors, al començar el curs, com anava més adelant que els altres, em van passar a tercer. La graduació, quan vaig arribar allà la tenia molt correcte, bastant bé. No hi vaig trobar cap gran diferència entre el poble i Reus. Renyaven i pegaven igual (el fet de pegar-me penso que sempre m'ho vaig merèixer bastant.)

Del que si vaig ser molt conscient era que al poble jo era el més valent i el més dolent, però quan arribes i en trobes que hi havia molta més gent, descobreixes que n'hi ha molts que et passen al davant amb tot. Hem pensava que perquè era de poble ho podia fer tot, però n'hi havia de molt més "xulos".

2.-Recordo que anavem al camp de futbol, cantant pel camí una cançó que es deia "Pobre Simón" i a veure els toros a la "tele" de la Sala, (era el principi de la televisió). El mestre li agradaven molt, i a part d'algún que altre programa, el que més veiem era "toros".

Al que jugavem molt era a fronton, a la paret de l'església, a amagar i a l'aligot surt.

També recordo que preneiem un got amb dues cullerades de sucre i ens posaven una llet amb pols, que no li agradava a ningú, i a la mínima, com anavem a l'escola de la plaça, la llençavem per la finestra que donava a l'hort de cal Victor. La llet no devia estar malament, però preparada amb aigua freda, de mala manera, els grumolls no es podien empassar. El "Cara al Sol" no recordo haver-ho cantat, però ho deviem fer, doncs si no no me la sabia. Devia ser quelcom tant assumit, que no ho recordo i lo de penjar la bandera espanyola tampoc.



Adela Moya Moya

1.- A l'escola hi vaig començar a anar l'any 1962, de molt petita. El primer any encara vaig anar a Ca la Pepita Julia, que devia ser quan

estaven fent les escoles noves, sempre amb l'Antònia Palmer i ara que hem fas recordar-ho, potser si que a l'últim any, amb un mestre. No hi havia pensat més; hi ha coses d'abans que no les recordo massa i això que des de que em vas dir que vindries que faig memòria.

Mira, a mi no m'agradava estudiar, o sigui que penso que a mi m'hauria anat igual aquí que fora. Tot i que l'escola del poble devia de poder ser millor del que era, doncs no ens devien ensenyar a estudiar, només a memoritzar. Per exemple, no vaig aprendre mai a fer resums, hi havia companyes: la Matilde, la M^a Mercè, ... que ja els sortia d'elles, però jo només m'ho aprenia de memòria, és clar, tot no. Per tant, no sempre encertava a memoritzar just el que t'anaven a preguntar. Allò si que era un desastre. Per altre part, poder ser al poble, estar sempre amb les amigues i en sortir de l'escola anar pel carrer, pel riu i sobre tot, a saltar marges amb les grans, no ho canvio per res.

2.- Els records negatius que tinc més gravats són els càstigs: ens feia estar de genolls de cara a la paret, t'avergonyia davant de les companyes si ni sabies la lliçó, ens lligava amb uns cordills a la cadira, potser fluix, però així no ens movíem, ens posava unes orelles de burro i feia que donéssim el tomb a tot el pati, i es clar, passàvem pel davant de la classe dels nois amb tota la vergonya que això comportava (potser era dels càstigs pitjors). També recordo que els demanava a la Carmen, que vivien al Mas de Mallafré que li portessin canyes de bambú i van rebre de valent. Tot era a base de cops i càstigs. Allò era massa, encara que ara hem passat d'un extrem a l'altre, que a la canalla no se'ls pot ni aixecar la veu.

Ara em ve a la memòria que una vegada, em va dir que no aniria a casa a dinar, jo no m'ho vaig creure, però a l'hora de sortir, va fer que l'acompanyés a casa seva i que estudiés, que no ho devia fer; ella va dinar i quan devia faltar mitja hora per tornar-hi, em va enviar a casa meua a menjar alguna cosa i a les tres, tornem-hi. Mira, el que si que m'agradava però, era aquella llet que beviem amb pols. Portava un potet de ColaCao de casa, primer me'l menjava sol i després em bevia tota la llet, la trobava molt bona, com més grumolls, més m'agradava, diguem rara.



Jaume Queralt
Mestre

1. Vaig anar a l'escola del poble dels tres o quatre anys fins als deu, o sigui que hi devia anar del 1960 que anàvem a l'Ajuntament al 67 o 68

que ja fèiem classes a les escoles noves. De mestres en vaig tenir el Sr. Marcos i Don José. El seu ensenyament era el que llavors s'estilava de tipus repressiu; ben diferent del Sr. Serafin que era més jove i tenia un tarannà de més bon humor i més comprensiu amb els nens.

2. Recordo amb molt d'afecte el Sr. Serafin, quan anàvem al camp de futbol i ens ho passàvem força bé. També m'agradava molt fer el mes de Maria, posàvem flors, cantàvem i per un nen són coses simpàtiques i de bon recordar.



Eduard Bonet Mariné

1. Vaig anar a l'escola fins a 8è. Vaig començar al 1965 fins al 1976. Els meus mestres van ser, per ordre cronològic Don Marcos, la Senyoreta Palmer,

Leopoldo Cubillos, Alejandro, Don Francisco i Joan Espuny.

La meua valoració és que a un professor no se li podia demanar més: Era impossible ensenyar a tanta gent de tants cursos diferents. El que era ruc, era ruc i el que era llest, llest. (Ara ha millorat molt).

2. Recordo dues anècdotes:

- Vaig fer un problema i el mestre (Leopoldo Cubillos) va dir que no estava bé i em va fer quedar tota la tarda amb els que feien comerç i jo sempre el resolvia de la mateixa manera i ell em deia que el tornés a fer fins que a les nou va arribar la Maite Luna, va mirar el problema i va dir que estava bé. El mestre es va disculpar.

- El Joan Espuny es va assabentar que fumàvem i com que jo era el més gran de la colla em va fer anar al campament a buscar els "ideals" o "peninsulares", va tirar el paquet a la brossa i ens va dir que érem massa petits per fumar.



Santiago Anguera
Rabascall

1. Crec que devia ser, més o menys, del 1933 al 1941. Lo que sí recordo és que hi vaig anar fins que tenia tretze anys. Vaig tenir la

Senyoreta Maria i el Sr. Ciurana. No m'agradava

gaire, l'ambient era depriment i l'escola no estava en condicions; era fosca i els professors ens tractaven inadecuadament, basant-se en càstigs i garrotades.

2. Amb més afecte, recordo els amics que vaig fer i amb qui jugàvem quan podiem, i també el tracte que tenia amb la Senyoreta Maria, perquè era dels més petits i em tenia molt de carinyo; sempre em deia que anava molt ben pentinat. Amb més antipatia, recordo els càstigs que imposaven els mestres, perquè creava molta por entre nosaltres, que érem uns nens.



Maria Garcia Ortiz

1. Vaig anar a l'escola de Vilaplana des de l'any 1939 o 40 al 1954 o 55. Ho recordo bé perquè la meua família i jo vam arribar al poble al 1939, tot just acabada la guerra civil espanyola. Tenia llavors 6 anys i era el primer cop que anava a escola. Durant la meua etapa escolar de plena postguerra, només vaig tenir una única mestra: la Srta Maria Cabré que era de Tivissa i una única aula: ca La Pepita Júlia. Llavors érem una bona colla de noies que anàvem allí i potser seria massa extens anomenar-les a totes. Potser per relació, amistat o quinta aquí recordaré la Mariana Ritu, la Pilarin, la Roser Queral, la Carmeta Justa... Malgrat les circumstàncies adverses que vam tenir ja que estàvem en plena postguerra, jo valoro positivament l'escola on vaig anar durant més de 14 anys ja que tenia una bona mestra que em va fer agradar el que m'ensenyava, a més de poder fer amistats amb algunes companyes de classe i de jocs que encara perduren.

2. Amb afecte recordo moltes coses, com per exemple el bé que m'ho passava fent dibuix. De vegades alguna nena que no li agradava o li costava una mica dibuixar, em demanava que li comences el seu. Jo a canvi rebia per l'ajuda que li donava un llapis de color, que era per a mi com una petita joia. Em ve a la memòria dos llibres de text que fèiem anar: Glorias imperiales i Viajes por España. A més, com no, també utilitzàvem una Enciclopèdia de temes generals. A més del dibuix, també fèiem càlcul, problemes, gramàtica, anàlisi sintàctic i morfològic, castellà, geografia, història d'Espanya o del món... També recordo que passàvem a net el que estudiàvem a classe en unes llibretes que omplíem de dibuixos de colors i d'una cal·ligrafia ben clara i eixerida. L'aula no tenia gaire llum, ni teníem pati, però quan sortíem al carrer s'ho passàvem d'allò més bé jugant al carrer a corda, a boles, a patacons o anant a pescar al riu. La meua colla érem una mica "tremendotes", com a xicotots, sense por de res i sempre a punt per fer-ne alguna. Amb antipatia, recordo la gana i la misèria que hi havia en aquell temps per culpa d'aquell maledicte guerra que vam sofrir la nostra generació.



Maria Teresa Ferré Monté

1.- Vaig començar a anar a l'escola quan tenia quatre anys, o sigui, l'any 1944. Sempre tinguérem de mestra a la Srta. Maria Cabré i anàvem a escola a Ca la Pepita Júlia. No em sap gens de greu haver anat sempre aquí al poble. De fet és l'únic que he conegut, però sempre hi vaig anar molt a gust. Vam aprendre una mica de tot amb l'enciclopèdia, de tots els temes: Història, matemàtiques, ..., i molt de religió, tot i que ara és un tema que es toca massa poc, juntament amb d'altres que potser també s'han deixat massa de banda. El millor era estar sempre amb les amigues, tant a l'escola com a fora. De totes maneres veig que ara les meves netes també tenen les amigues aquí al poble encara que no hi vagin a l'escola. En cada època les coses s'adapten a les circumstàncies.

2.- El millor record que tinc de l'escola, l'alegria més gran que vam tenir és quan, cap els últims anys ens van deixar fer "recreo", que ara se'n diu pati, però llavors en dièiem així. En aquella època si que vam estar contents, de poder sortir una estona pel matí a jugar al carrer i no estar tot el dia tancades. I els dijous a la tarda, que era el dia que teníem festa anàvem a berenar a les fonts, al Mas de Borbó o a l'era del Cabré. No ens ho passàvem malament, o almenys, ara no ho recordo.



Cristina Anguera Mestre

1. Entre 1958 i 1963. Primer fèiem classes a Ca La Pepita Júlia i després ja vam anar a les escoles noves. Vaig tenir a la Senyoreta Palmer i recordo que de vegades, si no es trobava bé, la substituïa la Mercedes Cama. En quant a formació, tot i no recordar ben bé l'educació rebuda, ja que tenia pocs anys, sí que puc dir que en aquella època es rebia en tot l'estat, sota un règim franquista basat en la religió catòlica i una "formació nacional". Tanmateix, la Sreta. no ens va inculcar cap tendència política.

2. Recordo amb afecte les hores de pati amb la Carlota i la Maria Moya; o dins de classe, que seiem davant de tot, quan la Sreta no ens veia, que preparàvem "potingues" tot barrejant: aigua, janoles, regalèssia, xiclets... en un pot per beure'ns-ho després. La mestra no ens va enxampar mai. També recordo quan podia anar a jugar amb les grans com l'Herminia o la Josefina del pa per la carretera o pel riu. Amb antipatia, recordo quan venia el Mossen Isidro a fer-nos catequesi, ja que era un pesat! i no sabia tractar a la gent. En general, puc afir-

mar que no guardo cap mal record de l'escola del poble, cosa que no puc dir de les Monges de l'Aleixar, que és on vaig anar a partir dels 11 anys.



Francisca Ferré Figueres. (Cal Batjau)

1. Vaig néixer a Vilaplana el dia 27 de novembre de l'any 1908. Sempre vaig anar a l'escola de Vilaplana. L'edifici li dièiem "Custura" i era a la casa que ara hi viu la família Prats. Hi vaig anar dels 6 als 14 anys. Per tant del any 1914 al 1928. La mestra que jo recordo era Donya Elvira.

2. Recordo que al matí hi anàvem de 9 a 12, hi fèiem escriure còpia, cartipàs i llegir el llibre El amigo. A la tarda hi anàvem de 2 a 5 i quasi sempre fèiem labors, punt de mitja i ganxet. Jo preferia la tarda. No fèiem mai "recreu". Quan sortíem de col·legi "de custura" jugàvem a "cinquets", a "agulles" i a saltar a la corda. La nostra formació escolar rural en aquella època tenia molt que desitjar.



Sebastià Mestre Rius (de Cal Moli)

1. Devia començar l'escola cap allà als cinc o sis anys i devia marxar als catorze. Més o menys, des del 1919 fins al 1933. Vaig tenir un sol mestre que no era del poble i que li dièiem de renom "Xiribitu". Tenia set fills i recordo que vivien a la Plaça Major, a ca la Sofia. L'edifici de l'Ajuntament servia d'escola pels nois. Els meus companys de quinta i escola eren el Joan Carletes, el Sebastià Bigorra (Ganxins), el Sebastià Bigorra Martí (Vermell), el Cama...

2. Els meus records de l'escola i infància són tots bons i els recordo amb afecte; els dolents, si n'hi va haver algun, la veritat és que no em ve present. Ens feien llegir i escriure, comptes i sobretot, recordo que donàvem molta història. Teníem un llibre manuscrit anomenat Dalmau Carles Pla que ens servia per llegir i fer cal·ligrafia ja que el text en tenia de diverses maneres. Com que llavors no teníem pati per jugar, amb els companys, després de l'escola, anàvem a jugar a la carretera i també pel riu.



Maria Huguet Plana (de Cal Pip)

1. No recordo exactament els anys que vaig anar a l'escola de Vilaplana, però suposo que devia començar cap allà al 1920 ja que sóc de l'any 1915 i llavors es començava als 5 o 6 anys. Sí recordo que vaig

qüestionari: I... la teva escola?

1. Quins anys vas anar a l'escola a Vilaplana, quins mestres vas tenir i com valores la teva formació escolar en aquell àmbit educatiu rural ?

2. De forma resumida, què recordes amb més afecte i amb més antipatia de la teva etapa escolar al poble ?

tenir tres mestres: Donya Maria, Donya Laura i la Sra. Suïls. Em ve present que la Sra. Suïls es quedava a dispesa al poble. Primer vaig anar a l'edifici de la Riba, on hi ha actualment Cal Prats. Era un edifici molt vell i que estava en molt mal estat. Per això vam tenir que marxar d'allí. Després, vaig anar a l'escola a Cal Jaumet del Cafè, on ara s'hi troba l'edifici de la Caixa Rural.

2. Recordo amb afecte les meves companyes d'escola, com ara la Maria Joaquim, la Lola i la Pepita de Cal Ciscuet del pa, la Isabel de cal Pep Cintu, la Rosalia Ramones. Recordo que un dia la mestra ens va donar tres llibres alhora i que hi vaig posar el meu nom. Com que llavors l'economia de la majoria de les cases no anava gaire bé, a casa meva van trobar que era massa gasto, però com que ja estaven al meu nom ens els vam tenir que quedar. De noms de llibres, em venen presents Espanya mi Patria, Europa i La Niña instruida. Les classes de llavors eren en castellà i els nois estaven separats de les noies. Al matí fèiem lectura i escriure i a la tarda cosíem o altres labors. A l'hivern cada nena havia de portar un tronc de llenya per escalfar l'estufa. Puc dir que no tinc cap mal record. Al contrari, m'ho passava molt bé, tan a casa com amb les meves amigues de l'escola, tot i que no teníem pati per jugar. Anàvem a jugar al carrer i anàvem al riu a pescar.



Juanita Huguet
(de cal Olla)

1.- Devia començar a anar a l'escola cap a l'any 1925. En aquell temps ens agafaven molt petites. Primer vam anar a l'escola de la

Prensa de la Vila, després a dalt a Ca la Pepita Júlia i durant la guerra vam anar junt amb els nois a la Casa de la Vila amb el mestre. De mestres vaig tenir la Srta. Maria de Riudoms, la Srta. Suïls i la Srta. Maria Cabré, de Tivissa que hi va ser un munt d'anys, doncs encara hi va

anar la meva filla.

Jo a l'escola d'aquí penso que hi vaig aprendre força, sobre tot, comparat amb com va canviar les coses després de la guerra. Pensa que quan expliquen coses a la televisió, n'hi ha moltes que me n'adono que les sé encara de quan anava a costura. Amb això vull dir que no vam perdre el temps.

Vaig fer quasi tota l'escola en català i no en feia cap de falta en aquella època, tot i que ara les nètes em diuen que hi ha coses que les escric malament. Abans no hi devien haver tantes regles. M'agrada molt escriure i em ve de llavors.

2.- De records negatius d'aquella època la veritat es que no en tinc, era molt bonic anar a l'escola i hi anàvem molt contentes.

El que més ens agradava era quan al dijous a la tarda, que era quan fèiem festa, anàvem d'excursió i a berenar al Más de Borbó, a les fonts, al Mas de Mariné o a Mascabrés. Hi anàvem amb la senyoreta i aquella tarda dibuixàvem. Aquestes tardes eren les més divertides.



Samuel Mestre Salvat

1. Vaig començar al 1923, quan només tenia tres anys, i vaig acabar al 1934, quan en tenia catorze. Primer vaig anar a l'escola del Sindicat,

que actualment és a cal Ritu, amb el mestre Vidiella. Amb ell, hi vaig anar dels tres al sis anys. Després, és a dir, del 6 als 14 anys, vaig tenir de mestre el Sr. Gomis que feia les classes a l'edifici de l'Ajuntament de Vilaplana. Valoro la meva etapa escolar com a força positiva ja que vam tenir un gran mestre. Si algú es mereix realment tenir el seu nom en un dels carrers del nostre poble, aquest és, sens dubte, Lluís Gomis i Aymat ja que va fer una gran tasca educativa. I no tan sols no se li ha fet cap reconeixement públic d'agraïment per la seva valuosa labor docent envers tots nosaltres, sinó que a més a més, amb el canvi de règim polític i amb

l'entrada de la dictadura feixista, les autoritats locals van informar i/o denunciar sobre els seus ascendents republicans i catalanistes, motiu pel qual, malauradament, no va poder exercir mai més la professió de mestre. Des de aquí, li vull retre el meu petit, però sentit homenatge.

2. D'aquella etapa tinc un bon record ja que vam aprendre força coses amb el Sr. Gomis i també tenia bons companys com el Sebastià Bodro, el Siscu Silet, l'Octavi... Recordo que érem molts alumnes, uns 40 o 50 i que els més grans donàvem classes als més petits. Era l'època de la República i donàvem classes en català i en castellà. Les noies anaven a l'escola a fer costura a ca la Pepita Júlia i estaven separades dels nois. Ens vam formar amb l'Enciclopèdia Dalmau Carles de grau mitjà i superior, que era un compendi de varies disciplines de la ciència i del saber en general. També recordo que fèiem una assignatura que ens va anar molt bé a la nostra generació, que avui en dia està poc utilitzada i poc valorada, que era l'educació social o urbanitat.



Mª Pilar Huguet Ferrer

1.- A l'escola hi vaig començar al 1er. Curs, o sigui l'any 1968. De petita vaig tenir a l'Antònia Palmer, després, que no recordava, l'any que ens

van ajuntar amb els nois, un mestre jove que es deia Alejandro i fins el final en Joan Espuny. Recordo que una temporada també amb la Roser, però no se com va anar, doncs només van ver uns mesos. La veritat és que sempre hi vaig estar molt bé a l'escola del poble. A part dels primers anys, després penso que vam aprendre el que tocava i que vam sortir prou preparats.

2.- De mals records de l'escola no en tinc gaires, la veritat. Jo sempre m'ho vaig passar bé, sense fer massa soroll, però bé. Recordo però, que de petites fèiem costura i la mestra no en sabia gens, així ens feia ensenyar unes a les altres. A mi me'n feia ensenyar a les altres i jo era de les petites. Imagina't el que devíem aprendre. Ara que m'hi fas pensar, però, l'època més

construccions

JOAN MESTRE SL

C. Major, 32-3r • 43380 VILAPLANA
Tel. 977 81 51 73

dolenta va ser quan ens donaven aquella llet en pols, de petites, amb aquells grumolls i aquella pudor, perquè allò era més que mala olor, amb aquells sacs amb els culs humitejats, que hi havia cucs i tot. I tant si en volíem com si no, ens l'obligaven a beure. Quan hi penso, encara se'm remou tot. Aquells si que van ser uns anys durs. Ara encara només puc beure la llet molt disfressada. A les meves filles, és el record que més vegades els he explicat.



Eloi Juanpere Gabré

1. Vaig començar anar a l'escola l'any 70. La primera mestra que vaig tindre va ser la Palmer, de 1r curs a 4t, després l'Espuny, de 5è a 6è, el que dèiem "Garbancito"

a 7è, i el Tomàs Teijeiro, l'últim curs. A l'època de la Palmer recordo que no vam aprendre gaire, tot i que tenia molts alumnes, no era una mestra amb gaire paciència.

Després va vindre l'Espuny, tot i que vam aprendre més, el sistema que feia servir no era gaire ortodox, i es basava principalment en els càstigs i això feia que no anés gaire a gust a l'escola. Com que venia cada dia de Tortosa, si alguna vegada a primera hora no arribava, començàvem a estar contents davant la possibilitat que no vingués i passat un temps prudencial marxàvem cap a casa. Si finalment arribava, ens feia venir a buscar... Vam estar contents quan ens van dir que marxava, i llavors va arribar el "Garbancito", que també ensenyava, però aquest sense pegar. Aquesta era l'època dels començaments de la democràcia, i per la tele vèiem propaganda dels primers partits polítics, i això ens va engrescar a fer un partit polític, l'anomenen "PCM: Partido contra maestros". Fèiem mitings, tal i com vèiem a la tele, i vam escollir un president, el Jordi Serra. També vam fer pegatines i cartells. Tot plegat ho fèiem sense cap tipus de mala fe, però el mestre no s'ho va prendre gaire bé i es va disgustar. Al final, li vam explicar de la millor manera i tot es va aclarir.

L'ensenyament actual a les escoles rurals no té res a veure amb abans, com suposo també a les escoles de les ciutats. En aquell temps tenint en compte que hi havia més de 30 alumnes en una classe, 4 cursos i un sol mestre, tot plegat feia difícil que l'ensenyament fos tal i com es voldria.

2. Els meus millors records són de les relacions amb tots els meus amics, del bé que ens ho passàvem al pati i de tot el que vam compartir. En canvi, els meus records més desagradables provenen de l'època que anava a repàs amb l'Espuny, quan encara anava a l'escola dels petits. Quan sortíem a les dotze per anar al repàs, el primer que fèiem era preguntar als grans com estava la cosa, sovint ells ens dèien "uh...!! avui hi ha mal humor", i ens espantaven encara més del que estàvem, perquè això volia dir que avui es "repartia molt".



Isabel Ferré Vergès

1. Vaig anar a l'escola de l'any 1973 al 81. Els mestres que vaig tindre van ser la Palmer (els dos primers anys), la senyoreta Roser (el 3r curs), la senyoreta

Mariana (4t), un mestre que no me'n recordo el nom (5è), i el Tomàs Teijeiro (6è, 7è i 8è). Aquest últim, el Tomàs, ha sigut el millor mestre que mai he tingut. El puc definir com un mestre molt complet, una persona molt càlida carinyosa, eficient, tenint en compte que erem quatre cursos i un sol mestre, i que em va ajudar molt.

La formació que vaig rebre amb caràcter general la considero plena de mancances, tant a nivell de la necessitat de tindre més mestres com de la formació rebuda.

Per completar aquesta formació, a l'estiu anava a classes de repàs amb el Siscu Manu, el Joan de Madrid, l'Amparin, i de més gran, amb el Jaume Ferré, que gràcies a ell vaig poder aprovar alguns exàmens importants.

2. Els records amb més efecte són els relacionats amb les meves amigues i de les hores de joc al pati. Amb el mestre Tomàs també vaig disfrutar especialment amb l'aprenentatge.

En canvi, els records que em produeixen més antipatia són les baralles entre els nens i la falta de delicadesa d'alguns mestres envers els alumnes



Montserrat Munté Bignorra

1.- Hi vaig anar tot l'EGB. Els mestres que vaig tenir foren: A 1er. Na Antonia Palmer, 2on. Na Roser Alejandro, 3er. i

4art. Na Mariana Vernet i de 5è fins a 8è en Tomàs Teijeiro.

Per molt que sempre s'ha qüestionat la qualitat de l'ensenyança a l'escola rural, s'ha demostrat que no té res a envejar a cap altre, si no tot el contrari.

No podem determinar l'ensenyança tant sols a sumar o a dividir, sinó tenir uns valors com a persones i a fomentar la nostra educació en benefici de la societat, i aquests conceptes es poden aprendre tant a l'escola de Vilaplana com a qualsevol altre lloc.

Considero molt important que un nen vagi a l'escola del poble on viu, ja que així aprèn a estimar, a valorar i a respectar allò que és seu.

2.-Tinc molt bons records, sobretot pel fet de sortir de l'escola i poder anar a peu a casa i sortir a jugar pels carrers. Recordo un poble viu, ple de rialles i crits d'infants.

Un record negatiu fou quedar-nos bastants dies fins a tal i quina hora del vespre castigats a l'escola perquè algú va escriure a la paret quelcom molt desagradable del mestre i aquest volia que sortís el culpable.



Eva López

1. Jo a l'escola hi vaig començar a anar quan vaig fer els 3 anys, l'any 1988, tot i que abans d'anar-hi també vaig anar a la guarderia que també es feia dins el

mateix recinte i que la portava la Montse de ca la Montserrat de la Botiga. Recordo que cantàvem i ballàvem molt i ens assentàvem en una rodona adhesiva que hi havia al terra de color blau.

Després vaig anar a l'escola i dels primers anys (P3, P4, P5 i 1r d'EGB) no recordo qui ens feia classe, sols sé que a l'aula dels grans hi havia molta moguda; sinó recordo malament, era l'època de la Roser de Xile i en Joan Carles.

Després ja va venir l'època de la Isabel per els grans (ho sigui, 2n i 3r cicle d'EGB) que també era la directora i pels petits "Pes" i 1r cicle d'EGB teníem la Montse Anglès, i és l'època que recordo més, ja que va ser amb qui es va tancar l'escola quan el curs 94-95 ja vaig acabar el 4t d'EGB.

També recordo que l'escola durant la meua època d'escolarització ja formava part de la zona . Érem 6 pobles: Aleixar, Alforja,

**EXCAVACIONS I
TRANSPORTS**



MIRALLES

JOSEP M. MARINÉ MIRALLES, S.L.

qüestionari: I... la teva escola?

1. Quins anys vas anar a l'escola a Vilaplana, quins mestres vas tenir i com valors la teva formació escolar en aquell àmbit educatiu rural ?

2. De forma resumida, què recordes amb més afecte i amb més antipatia de la teva etapa escolar al poble ?

Riudecols, Almoher, Castellvell i Vilaplana. La zona ens servia per a compartir els professors itinerants, que eren professionals que ens impartien assignatures de la seva especialitat. Per exemple, jo d'anglès vaig tenir la RAT, de llengua la Maria i de plàstica, la Glòria. De gimnàstica i música vaig tenir el Llorenç de ca la Maria Vermell i el Mossèn, però ells no eren itinerants; la llengua castellana ens la feia la Isabel, la "dire".

A qui recordo més de tota aquella època a part de la Srta. Montse (a qui aprecio avui encara) és a la profe de llengua que recordo que sinó llegíem correctament ens tenia tancats durant tota l'hora del pati fins que ens sortia.

2. Estic agraïda d'haver pogut anar uns quants anys de la meva escolarització a l'escola rural de Vilaplana i el fet de que l'atenció fos molt més personalitzada va fer que em sentís motivada per anar a l'escola, i també del fet que forméssim part de la zona ja que era una manera de sortir del nostre ambient, fer colònies, excursions i conèixer altres nois i noies amb realitats molt semblants a les nostres.

El que recordo negatiu, eren les classes fredes i el pati en males condicions, però a part d'això, estic contenta d'haver anat a l'escola de Vilaplana tot i que m'hagués agradat po-

der acabar-hi l'EGB i no haver de marxar cap a la ciutat a cursar 5è d'EGB perquè l'escola s'havia tancat. De resultes d'aquest tancament, Ensenyament ens va enviar a l'escola Ciutat de Reus del Barri Gaudí, tot i que el curs següent vam tornar a canviar cap a Riudoms ja que el nou sistema educatiu estava a punt de començar.



Humbert Mestre Ferré

1.- Vaig començar a anar a l'escola als tres anys, més o menys l'any 1950/1951. Per mestres vaig tenir molt al començament i poc, el Sr. Ciurana, del qual no et puc dir gran cosa, doncs quasi no el recordo. Després va vindre D. Agustín Bersabé, un mestre que potser tenia bastantes mancances, diguem-n'he personals, doncs tenien un munt de fills i en aquell temps feina rai, però que en sabia molt de matemàtiques. Quan vaig anar cap a Reus, si d'una cosa vaig anar preparat, va ser en aquesta matèria, res a envejar-li a altres companys. Pensa que fins i tot nosaltres el posàvem a prova: li dèiem qualsevol problema o operació que ens semblava, i per complicada que fos, ell de cap, en un moment ho resolí. Era un "hatxa" en matemàtiques.

L'última etapa meva al poble va ser amb el Sr. Marcos i després vaig marxar cap a Reus a acabar d'estudiar.

Anar a l'escola del poble va fer que aconseguís tots els amics que encara tinc ara. L'escola era molt més acollidora, ara bé, els mestres de Reus, potser pel fet que n'hi havia més, eren més bons. A més, quan jo vaig arribar-hi, el meu nivell era més baix que el dels altres companys.

2.- El que em va marcar molt negativament durant la meua etapa a Vilaplana era el fet que cada dia haviem de cantar "El cara al sol" i altres cànctics franquistes. El més dur, però, era la constància que tenia el mestre a asenyalar els qui érem fills de reconeguts "rojos" i a mitja classe podia parar sense cap motiu aparent i començar una diatriba sobre lo dolents que eren "estos rojos", que ja els ensenyarien el que es bo, etc..

Durant la meua infantesa vaig tenir un embolic mental entre el que a casa es parlava i comentava (el meu pare, el Pep Bové, era un bon home) i el que "m'ensenyava" el mestre. Em va produir el que avui se'n diu un trauma que va costar de superar i entendre.

Per altra part, també disfrutàvem: sortíem al "recreo", ara el pati, a la Plaça Major. Com pots imaginar, en vam fer de tota mena, però una anècdota divertida és de l'època de D. Agustín: Sortíem al "recreo" de 11,30 a 12 hores i el mestre ens vigilava des de la finestra. Com era una mica despistat, tots d'acord a les 12 menys un minut, ens posaven a cridar a l'hora, ell no sentia les campanes i estàvem mitja hora més al carrer.



MUSSARA

CENTRE D'EQUITACIÓ

677 50 79 44 - Classes

677 50 79 45 - Excursions

Carretera de Vilaplana a la Selva del Camp, km 6,8

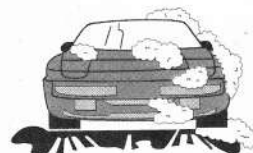
ENTRE AUTOMOBILISTES

CARBURANTS VILAPLANA

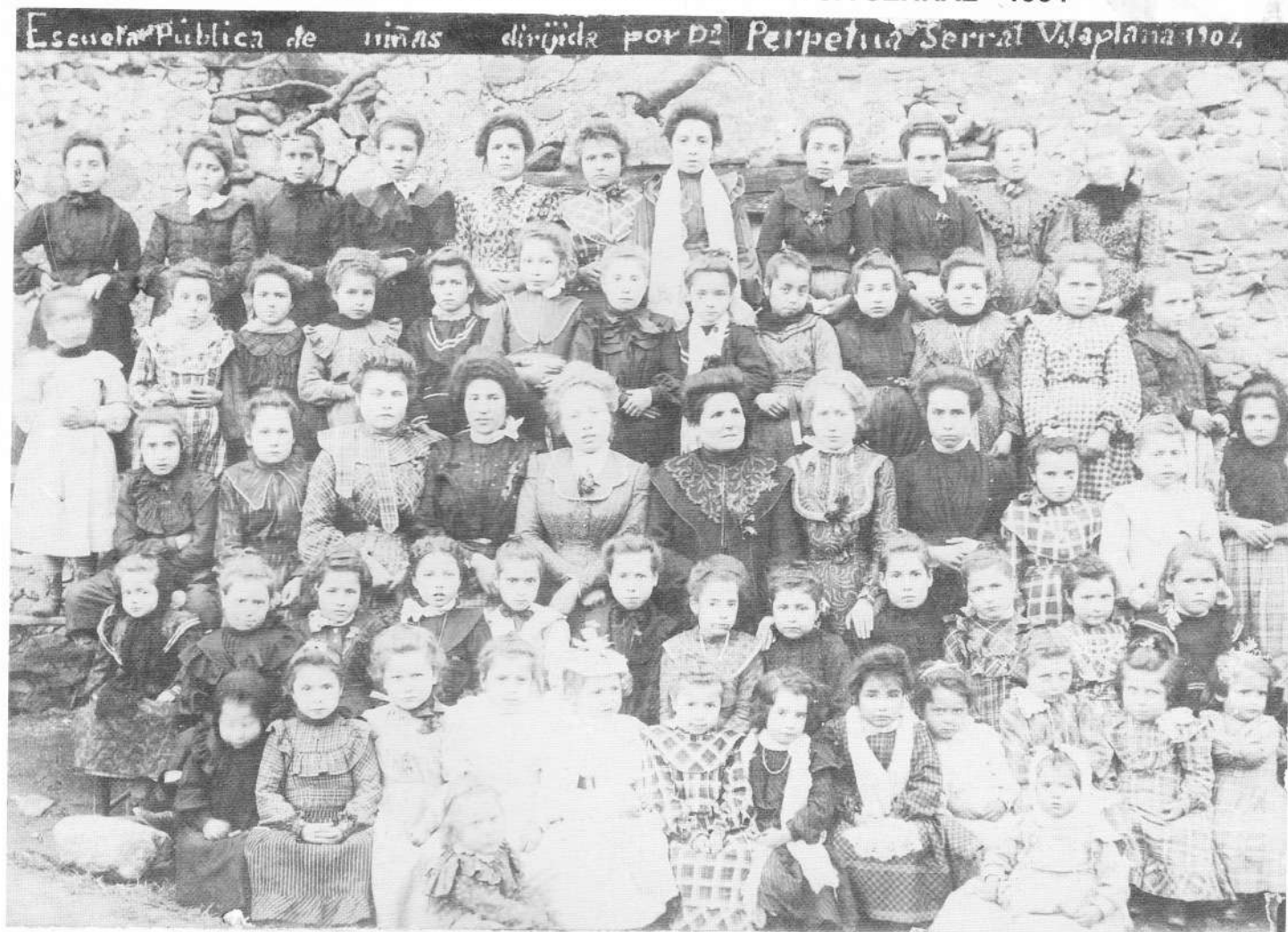
DISTRIBUCIÓ A DOMICILI DE GASOILS

Comandes: 977 755 816

Tot tipus d'articles pel seu vehicle - Obert 24 h



ESCOLA PÚBLICA AMB LA SRA. PERPÈTUA SERRAL - 1904



Fotografia cedida per Quimeta Baiget. Tercera fila, quarta des de l'esquerra: Mare de la Quimeta Baiget

- MOQUETES
- PINTURES
- ESMALTS
- VERNISSOS
- COLES
- PAPERS PINTATS
- BROTXES



Comercial
ROSAN

Pedreria del Coubí, 5
Tel. 977 / 31 71 54
43206 **REUS**



C. Casal, 3
Tel. 977 81 56 52
43380 VILAPLANA (Baix Camp)

els alumnes

ESCOLA DE NENES 1911-1912



Foto cedida per Teresa Ferré

D'esquerra a dreta. Fila 1.- Fortonada alberich, Maria Maciana, Mercé Jaumenàs, Mercé Rabassa, Teresa Sits, Andrea Puxalà, Mercé del Café, Caterina de cal Alex, Matilde Fum, Mariana Batjau, ... Assumció Bessó i (Nena) de cal Potecari. **Fila 2.** Rita Poncell, Celestina Silet, ..., Teresina Marlet, Mercé Aleix, dues filles de la mestra, Lola Viudu, Margarida Cabré, Sió Cabré, ..., Maria Canari i Na Pelaia. **Fila 3.-**, Mercé Bidó, Marina Sastre, Lola Manyà, Mercé Còbit, Fill de la mestra, Donya Elvira Lafau, fill de la mestra, Maria Viudu, Dolores Teodora, De cal Vetes, Adela Bidó, Mercedes Puxalà, Rosita Bruno i Matilde Virilla. **Fila 4.-** Rosalia Manyana, Paca Sunta, Maria Silet, M^a Francisca Masdeu, Antonia Pastora, Lola Punisó, Benet Punisó, Joseph Bruno, Josep Cabré, Pepita Cabré, Teresina Carxot, Teresa Consu, Rosita Domingo, Sisqueta Batjau i Encarnació Virella.

L'única nena que encara avui es viva, és la Sisqueta Batjau.

ESCOLA NACIONAL DE NENS DEL 1918 (Aprox)

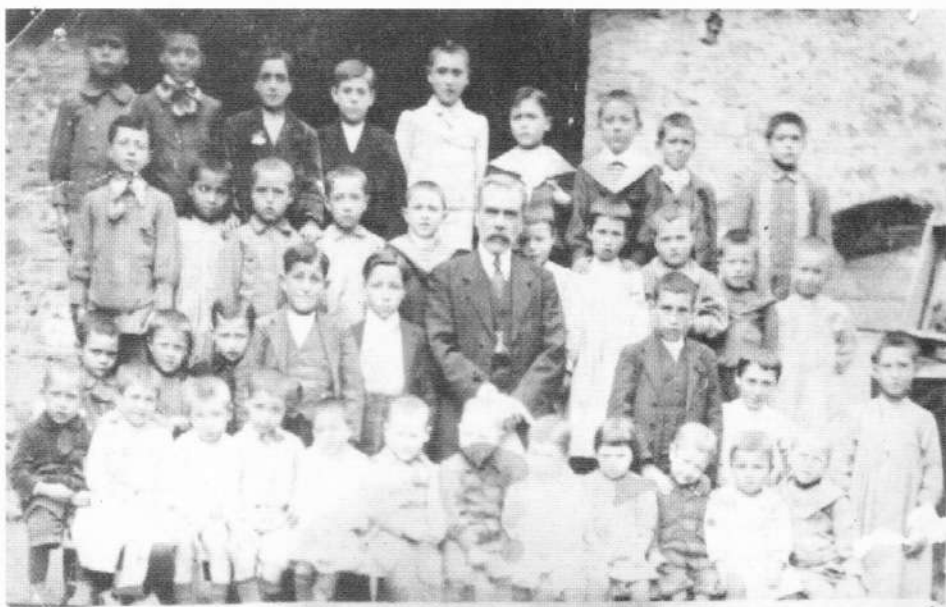


Foto cedida per Marianna Vernet

Segons diverses fonts orals consultades, a principis del segle XX i fins a mitjans dels anys 20, a Vilaplana van coexistir de forma paral·lela dues escoles: L'Escola Nacional i l'Escola del Sindicat. La primera era pública i reunia un major nombre d'alumnes que la segona que era privada. A la foto, on apareixen el grup de nens que pertanyen a l'escola nacional, hi ha un total de 39 alumnes.

L'únic personatge que ens han pogut identificar és el senyor gran que hi ha al centre i que du barba. Sembla ser que es tracta del Sr. Hernández, que a més a més de mestre d'aquesta escola pública, també fou secretari del poble.

D'altra banda, el nen que està en primer lloc de la segona fila de baix i que estan asseguts, començant per l'esquerra, podria ser Sebastià Mestre Rius (de cal Molí).

AUTO ESCOLA

CATALUNYA

Pl. del Nen de les Oques, 8 - Tel. 977 32 23 19 - REUS

PASCAL PELLICÉ MARINÉ

Electricitat - calefacció

Carrer Major, 40

Tel. 977 81 53 28

43380 VILAPLANA

"Als pobles hi ha d'haver escola"

Cap als anys 1916-1918 es va fundar a Vilaplana una escola paral·lela a la nacional, anomenada L'escola del Sindicat Agrícola, fundada per un grup de persones del poble, juntament amb mossèn Miquel Saludes, que era de "Cal Porrons" d'Alforja, oncle del qui tinguérem més tard. Un dels alumnes que hi va anar, juntament amb els seus germans, va ser en **Salvador Juanpere Estivill**, qui ens n'ha fet "cinc cèntims".

Com va sorgir la idea de fundar L'Escola del Sindicat Agrícola?

En primer lloc es va fundar el Sindicat Agrícola, amb la intenció que les coses anessin més barates, tot i que no va resultar massa així. Una de les coses, però, que si van saber fer bé, amb l'ajuda del capellà, va ser fundar l'escola. Hi anàvem els fills dels socis i es pagava una quota a part de la del Sindicat.

-Hi anàveu a temps complet o era a més a més de l'escola nacional?

Nosaltres anàvem tot el dia a la del sindicat, no a la nacional de la plaça, i d'això, l'altra se'n va beneficiar, doncs érem molta colla i va fer que anessin una mica més tranquils, tot i que llavors l'ensenyament era molt justet. Els mestres tots eren poca diferència, però es clar, si érem més pocs, ens podien atendre millor.

-On era aquesta escola?

Hi va haver dues èpoques, de primer va estar emplaçada a la casa de Cal Mallafrè, a la plaça, on ara hi ha Ca la Sofia, allí començàrem. Després es va traslladar a on és ara Cal Ritu.

-Quan va durar i quants anys hi vau anar vós?

Recordo que tenia just cinc anys, però com que hi anaven els meus germans, el Josep i l'Isidre, entrava en el paquet. Doncs, vaig començar a l'any 1918, però no vaig acabar l'escola allí perquè l'Escola del Sindicat es va tancar, segurament per que la gent se'n va cansar de pagar. Aleshores vaig anar una mica a l'escola nacional de la plaça: hi havia un mestre a qui li deien "Xiribito", un senyor castellà, i érem molta colla! I en van passar de coses curioses en aquella època, ara que potser em faria pesat...

-I ara, per això he vingut, expliqueu, expliqueu...

Era costum per Sant Josep, que era el patró del sindicat, fer una vetllada i els nens de l'escola recitaven poesia (aquell any, tot i tancar-se l'escola i passar a la nacional, encara es va fer). Jo i els meus germans en recitàrem, però la de l'Isidre va portar polèmica. Feia:

"Corre una patuleia de catalans vergonyants que d'usar tenen taleia certs modismes castellans no per res, sols perquè es pensen que usar-los fa més fi i a fe que els termes que llencen amb uns molls s'han de collir ja els arreglaria jo a tots aquells poques penes que només que per dar to clamen sempre "alante" i "buenas"! donant-los una cartera com els nens tots decidits arri per la carretera!, a estudi, cap a Madrid."

Llavors el mestre s'ho va prendre malament, no va entendre que no anava contra els castellans, sinó a l'inrevés. L'endemà a l'escola, als meus germans i a mi ens va avisar que en acabar passéssim per casa seva. Allà ens va tornar una senalla de patates que li havia portat el pare uns dies abans amb una nota a dins que deia més o menys: "Degut a les circumstàncies, no puc acceptar el seu oferiment...", i no és que no ho necessitessin, tenia set o vuit fills, però noi.....

-Tot i els mestres que tinguéreu, em consta que heu llegit molt i a la vostra generació hi ha hagut gent de pes. Que vareu anar a estudiar a algun lloc després a fora del poble?

No, i ara, però encara al final vaig tenir aquell mestre tan bo de l'Aleixar, el Sr. Gomis. Amb ell també hi van anar l'Ezequiel, el Paco "Segal", l'Oleguer Huguet,... homes que van despuntar i



Foto cedida per Maria Bigorra (Cal Sendrós)

que quan van acabar d'aquí semblava que tinguessin el batxillerat. Era un home que es feia respectar, però també estimar. Amb ell vam aprendre molt.

- Per acabar, què en penseu de la reobertura de l'escola de Vilaplana?

Estic molt content. Sempre m'ha fet pena veure aquest local tan maco tancat, quan nosaltres hàviem de ser en golfes o a l'escola de la plaça, que feia riure. Escoles tan justes! I ara la canalla havien d'anar cap a fora! Als pobles hi ha d'haver escola.

TERESA SERRA

els alumnes

D'UN TEMPS, D'UNA ESCOLA I UN MESTRE

La reobertura de les escoles de Vilaplana és un fet que crec que mereix ser destacat. Un poble sense escola és com un niu buit.

Aquesta satisfacció arriba també a persones que, com jo, tenim tan llunyà com agradable el record d'aquella Escola de la Plaça.

Vaig néixer el 1920, i vaig ser un dels privilegiats que tingueren com a Mestre al senyor Lluís Gomis Aymà. El Sr. Gomis era natural de Barcelona. La seva esposa, Anna Cirera, era Mestra a l'Aleixar, i per aquest motiu va demanar venir a Vilaplana.

Si no recordo malament, el curs 1924/25 vaig ser alumne del Sr. Gomis. Com que el meu germà Oleguer ja m'havia ensenyat a casa lletres i números, vaig anar una classe avançat, i ho dic sense cap mena de presumpció.

Fins el 1931 tot l'ensenyament era en llengua castellana: Enciclopèdia Dalmau Carles, España mi Patria, Lecciones de cosas, etc.

L'any 1931, amb la vinguda de la República, el Sr. Gomis ràpidament ens proporcionà una Gramàtica Catalana elemental, llibres de lectura i poesia. Els alumnes més grans arribàrem a escriure correctament el català.

Els seus sistemes d'ensenyament foren nous. Aconseguí per l'Escola: un termòmetre, un baròmetre, una petita màquina de vapor, una dinamo manual i els elements per una pila "Volta".

Una altra novetat fou el dibuix. S'havien utilitzat els sistemes de còpia de làmines a llapis carbó. Ell els canvià pel dibuix al natural, amb llapis de color. Conservo aquells dibuixos i quedo sorprès d'haver-los fet. Era amic d'excursions al camp, com l'alzina del Mas de Borbó, el Mas d'Anguera, els Avencs de la Febró, ...

Un record molt destacat el tinc de les exposicions de fi de curs. L'escola guarnida amb garlandes de llorer o heura, posava a la vista una munió de llibretes, dibuixos i treballs manuals que, amb motiu, sorprenien a la gent del poble.



Fotografia cedida per Núria Ferré

D'esquerra a dreta. Fila 1.- Sr. Gomis, ... David Cavallé, ..., Albert Aragonés Mariné, Paco Mestre (Segal), Roberto Mestre (Martina), Albert (Morenet), ..., Baltasar Juanprere, ..., Josep Ferré del Xalet i Josep Virgili **Fila 2.-**, Ramon Ferré (Càndido), Mossen Sebastià, ..., Genaro Aymamí, Pep Bidó Bidó, Samuel Mestre, Mateu Taberna (Torero), Ramón Consu, Pantaleón Cornudella, ..., i Quimet. **Fila 3.-**, Josep Bidó d'Alforja, Pep Salvat (Carlos), ..., Mario Juanpere, Jaume Mestre (Gori), Sebastià Mardeu, Anton Huguet (Mengol), Mossem Eugeni, ..., Jaume Cabré (Assessó) i Ezequiel, **Fila 4.-**, Anselmo Aymamí, ..., ..., Jaume Juanpere, Eloi Juanpere, Jaume Salvat (Ritu), ..., Siscu, i, Finestra: Evaristo (Estebanet)

En aquella època el curs escolar començava a l'octubre i acabava al juliol, quedant així lliure el temps fort per a recollir les avellanes. Si no recordo malament, el 25 de juliol, festa de Sant Jaume, venia a l'escola l'Ajuntament en ple amb el Sr. Rector i presidien el repartiment de premis per les diferents edats. L'últim curs vaig triar el Quixot que encara conservo.

D'aquella fornada, vull recordar alumnes com l'Octavi Mestre i el Sebastià Mariner, ambdós malauradament desapareguts, que dintre les seves especialitats, obtingueren càrrecs molt importants. Alumnes de la meua fornada com el Paco Mestre, el David Cavallé i l'Albert Aragonés sortiren ben preparats. Per altra part vull recordar Sebastià Cabré i Eugeni Ferré, que optaren pel sacerdoci amb una total i exemplar dedicació.

Per acabar, una anècdota. El Sr. Gomis vingué almenys dues vegades a Reus a casa del meu germà Oleguer i a la meua. En una de les seves visites, vaig atrevir-me a insinuar-li que pensava fer gestions dins l'Ajuntament del poble, a fi de dedicar-li quan fos possible, un carrer. Agraïxo la teua intenció, però em quedo satisfet amb el bon record que guardo del poble i dels alumnes que vaig tenir.

Vilaplana ha tingut motius per recordar i reconèixer la gran tasca realitzada per un mestre senyor. Gràcies Sr. Gomis.

FRANCESC HUGUET FERRÉ

MATA
LLAUNERIA

Raval Santa Anna, 47 43201 REUS
Tel.977342832
mata@llauneria.com

ANAR A L'ESCOLA DURANT LA REPÚBLICA: QUIMETA BAIGET MASDEU

La Quimeta Baiget va néixer el 28 de juliol del 1925, i aquest fet va provocar que la seva experiència escolar transcorregués per èpoques molt importants de la nostra història i que no massa persones ens poden explicar.

Quins van ser els seus inicis a l'escola?

Fins el 28 de febrer de l'any 1930, tot i que encara no em tocava per l'edat, vaig anar amb la Senyoreta Suïls, tot i que l'únic que fèiem en aquella edat era jugar. L'escola estava situada damunt de la premsa de la vila d'aquella època, davant de cala Peirona actual.

A partir del setembre de l'any 30, vaig començar anar amb la Senyoreta Maria Cabré.

A partir de l'any 31, quan es va instaurar la República, van notar algun canvi substancial a l'escola?

El primer canvi que vam notar va ser que un dia al matí, just quan vam arribar vam comprovar que no hi havia la Mare de Déu que teníem a l'escola. A partir de llavors, la Senyoreta Maria, ens va dir que ja no faríem més classes de catecisme, però que als pares de les nenes que ho volguessin, ella s'oferia fora de l'horari escolar.

També ens van donar una nova enciclopèdia, la nostra eina d'estudi; aquest cop en català. I el sistema principal d'estudi es basava en la seva memorització.

Quines assignatures i quin horari feien a l'escola?

A partir de l'any 32, l'escola es va canviar a les golfes de ca la Pepita Júlia. L'horari d'anar escola era de 9 a 13 h del matí i de 14 a 16 h de la tarda.

Les assignatures que estudiàven eren geografia, gramàtica, aritmètica, història d'Espanya, ciències físiques, químiques i naturals, història natural, fisiologia i higiene, agricultura, indústria i comerç, educació social, i també català i castellà. Ens feia fer cartes i després contestar-les, un dia en català i un altre en castellà.

En general va ser una bona època. De tant en tant també fèiem excursions al Mas de Mariné, al Mas de Mallafre o a l'Alzina del Mas de Borbó.

Quin va ser el següent canvi més important?

Quan tenia 11 anys, a l'any 36 quan va començar la guerra, la senyoreta Maria ens va dir a les de la meua edat, que



Foto cedida per Quimeta Baiget

1a filera (esquerra a dreta) Maria Anguera, Serafina Ferré, Maria Josepa Mariné, Maria Huguet, Mercè Aixalà, Montserrat Mestre, Paquita Aixalà, Victòria Baiget, Maria Ferré, Rosita Ferré **2a filera (esquerra a dreta)** Irene Simó, Teresa Cabré, Emilia Ferré, Lola Ferré, Pilar Bidó, Juanita Huguet, Paquita Juanpere, Encarnació Tost, Maria Ferré, Montserrat Masdeu, Isabelita **3a filera (esquerra a dreta)** Senyoreta Maria Cabré, Rosario Roig, Quimeta Aymamí, Bàrbara Aymamí, Pilar Huguet, Teresa Ferré, Josefina Huguet, Maria Salvat, Quimeta Baiget, Pepita Bigorra, Adela Huguet, Montserrat Mestre, Laura Ferré **4a filera (esquerra a dreta)** Francisco Munté, Maria Aixalà, Montserrat Bidó, Angelina Mestre, Josefina Casanoves, Maria Adela Cabré, Matilde Bigorra, Encarnació Tost, Pepita Aixalà, Trinitat Munté, Maria Mestre, Paquita Hernández, Paquita Roig

recollíssim les coses que ens vindrien a buscar els de l'escola dels més grans. A partir de llavors les escoles van ser mixtes i va començar la meua època amb el Senyor Ciurana, a l'escola que estava situada a l'ajuntament d'aquella època.

Amb la guerra civil, les coses van canviar a l'escola?

Durant aquesta època de la guerra no vam notar cap canvi substancial a l'escola.

El Senyor Ciurana tenia un sistema diferent d'ensenyar. A les tardes ens explicava les lliçons, i nosaltres en preniem apunts. L'endemà al matí ens ho feia explicar. Vam començar a fer exàmens, i ens posava notes que podien anar del 0 al 4. També fèiem excursions: un dia vam anar a la Font Major, i baixant vam acabar cantant la Internacional...

Un altre fet destacable era que el Sebastià Sabina venia a l'escola i ens ensenyava francès.

El Senyor Ciurana va haver de marxar a la guerra, i llavors va pujar el Senyor Isaias Rodríguez Monteverde.

Quan es va acabar la guerra van tornar a separar els nens i les nenes, però jo ja no vaig anar més a l'escola, doncs ja tenia 14 anys.

MONTSE FERRÉ MESTRE

VIALMA, SAT

Esclofolladora d'avellanes

Jaume Salvat Salvat
C. Major, 14 • 43380 VILAPLANA
Tel. 977 81 50 13
c-e salsa@maptel.es

L'ESCOLA DEL 1932 FINS L'ANY 1942

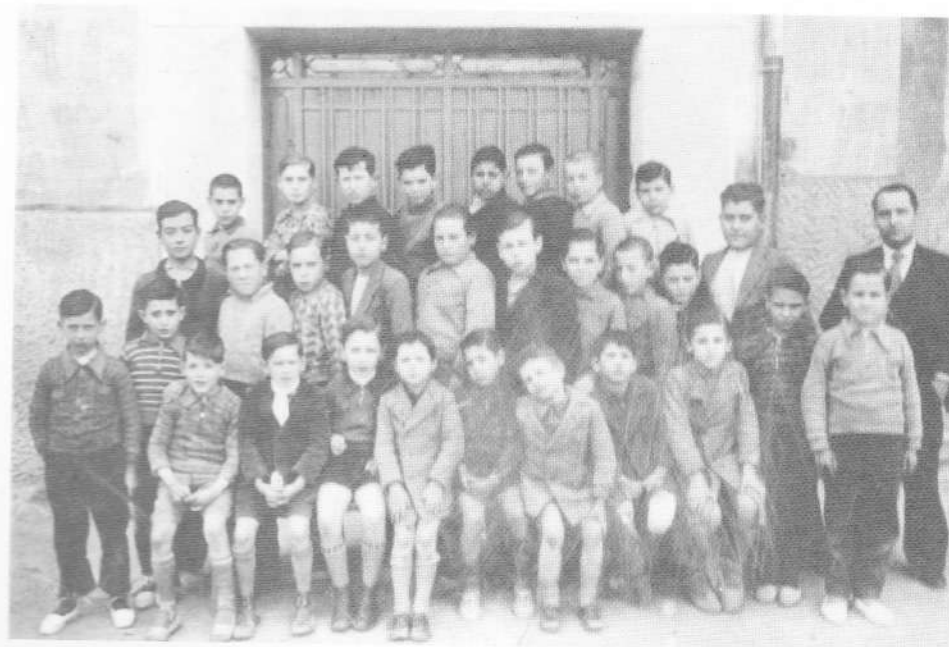
Així com en altres ocasions he exposat les activitats portades a terme per la Grant Gran d Vilaplana, en aquesta publicació exposaré activitats que varen ésser realitzades per gent actualment jubildada, però que ja fa més de 50 anys que varen succeir, i preferentment que fan referència a l'Escola de Vilaplana. Concretament em referiré a la dècada que va desde l'any 1932 en el que jo vais començar a anar a l'escola pública fins a l'abril de l'any 1942 en que vais iniciar a Reus els estudis preliminars al començament del Batxillerat.

Vais començar doncs, quan tenia quatre anys a kart al col·legi que hi havia al primer pis de la Casa de la vila on s'hi pujava i baixava per una escala estreta i dreta que era causa de moles conflictes. L'hora era de 9 a 12 i de 2 a 4, sense interrupcions. No teniem hora de pati perquè de pati no n'hi havia. Alguna vegada, excepcionalment sortíem a la plaça a jugar al "flendi".

"Viva l'Azaña i mori Lerroux" era la frase que en feia dir a mi un company més gran que jo, quan anava a demanar-li que em deixés la goma d'esborrar. Era un condeixeble més gran, que ja començava a conèixer una mica la política d'aquells anys 35 i 36 anteriors a la guerra civil espanyola.

Des meu primer mestre, el Sr. Lluís gomis no em recordo quasi be de res. Jo guardo el primer record d'escola d'un Sr. Mestre interí que es deia Sr. Jacint, que ra un jove ben plantat i ros, molt simpàtic i amable. Es possible que algú el recordi millor que jo. El mestre que jo vais tenir més temps va ésser el Sr. J. Ciurana Boqueras, si bé he de comentar que quan el febrer de l'any 1936 va guanyar les eleccions el Front Popular i s'implantà l'escola mixta, els nois i noies de més de 10 anys anaven amb el Sr. Ciurana a l'escola de la plaça i els nens i nenes menors de 10 anys anàrem amb la srta. Maria Cabré a l'escola que tenia la sala a la casa que avui habiten el Sr. Marius Juanpere i la Sra. Pepita Aixalà.

Durant el temps de la guerra civil algún



Fotografia cedida per Sebastià Anguera.

Desquerra a dreta: 1ª fila: Ferranet Munté, Melitón Mestre, Jaume Salvat, Noi del Mas del Pep Ferré, Joan Masdeu, Sebastià Anguera, Eloi Juanpere i Joan Cabré. **2ª fila:** Josep Salvat, Anselmo Aymamí, Anton Huguet, Josep Estivill, Miquel del Quim de la Monserrada, Serafino Anguera, Noi del Mas del Pep Ferré, Jaume Juanpere, Tomàs Bigorra i Josep Olivé. **3ª Fila:** Jaume Mestre, Josep M^a Mariné, Eugeni Huguet, Jaume Mariné, Pep Serres, Feliu Cabré, Llorenç March, Fidel Ferré, Santiago Anguera, Siscu Mestre, Pep Aymamí i Sr. Joan Ciurana

dies no teniem escola. Pujava a fer-nos la calsse un mestre substitut que era del mas del "Cobrador" i es deia Sr. Isaies, que nosaltres li deiem "el boines de cartró". Era molt jove i no li teniem gaire respecte.

Quan arribava l'estiu, tots ens deleiem per anar a nedar. Ne teniem piscina, com ara. Ho feiem en els tolls del riu o a les basses. Començavem al matí per la bassa rodona de sota el camp de futbol de l'Aleixar i anavem pujant; la bassa del "Putacari", la bassa del Pisa, la bassa del "Carretes", la del Domingo, la del "Plana", la del "Martines", la del "Serres", la de "l'Olla", la del "Carxot", la del "Vives" i les dues o tres basses del Mas del Mallafré.

A l'escola tots estuviavem seguint les pautes i normes de l'Enciclopedia "Dalmau Carles". Els alumnes més adelantats tenien el Gran Superior i els més petits el Gran Elemental. En quan a llibres de lectura jo recordo "El meu Epistolari" i "Ingenuitats" d'Albert Montana. Feiem també moles mapes i

dibuixos de còpies i també alguna petita escultura amb argila que anavem a cercar a "l'Argilera" o a la "Cacau". Quan sortíem de col·legi, la nostra fal·lera era jugar a futbol. Ho feiem a la placeta de la Riba amb una pilota feta de draps o al carrer de la "Rasa" i ambé al "Corraló". Una tarda vàrem anar a peu a jugar a Alforja. El resultat 1-1. Recordo que en una ocasió va pujar un equip de bexejadors de Reus hi es va instal·lar un ring a l'escenari del Sindicat (a cal Ritu). Varen realitzar un petit campionat en diverses categories. El dia següent nosaltres també vàrem fer el campionat a "la rasa de la Bàrbera" amb un ring limitat per canyes i CORDES i amb guants fets amb bufandes de llana i amb Sitges plenes de draps. Més de quatre en vàrem sortir amb els nassos ensangonats. Quins temps aquells tan actius i feliços i tan diferents dels d'ara ! Millors o pitjors? Que jutgi cadascú.

JAUME MESTRE CARDONA

L'ESCOLA A VILAPLANA DE L'ANY 41 AL 1951



Fotografia cedida per Núria Ferré
D'esquerra a dreta.-

1ª. Fila: Maria Anguera "Fulanti", Anita Munté, Tresina González "Xana", Teresa Esteban "Manya", Pilarín Moreno, Srta. Maria Cabré, Mª Remei Salvat, Margarida Munté, Paquita Tost, Isabel Verges i Mª Josepa "Nicasí".

2ª. Fila: Catalina Aixalà, Rosita Magrané, Maria Juanpere, Roser Ferré, Maria Bigorra, Montserrat Martorell, Maria Mariné, Núria Ferré i Carmeta Abelló.

3ª. Fila: Rosa Mª Aymamí "Còbit", Montserrat Anguera, Paquita Ferran "Veuetes", Juanita Matamoros, Mª Carme Juanpere, Leonor Bigorra, Pilar González "Xana", Matilde Mariné i Mª Teresa Ferré

Petites: Tresina Ferran "Veuetes" i Mª Francisca Aymamí

Vam començar l'escola pel voltant dels 5 anys amb la Senyoreta Maria Cabré, amb la qual vam estar tota la nostra etapa escolar fins els 15 anys. L'escola estava situada a la sala de Cala Pepita Júlia (ca la Pepa Mestre).

La nostra eina de treball durant tota la nostra escolarització va ser la "Enciclopedia Dalmau Carles, segundo grado". També vam tindre diferents llibres de lectura:

- Viajes por España
- Marisol: Pequeñita, Estudiante, Maestra
- Glorias Imperiales
- Ingenuidades

Tal i com corresponia a l'època en que vivíem, tots els llibres eren en castellà.

El nostre horari a l'escola era de 10 a 13 h al matí, i de 15 a 17 h a la tarda. L'hora de 15 a 16 h estava destinada a la labor; ganxet, cosir, etc. Els primers anys hi anàvem de dilluns a dissabte, tot el dia, i el dijous a la tarda teníem festa. Després, vam fer festa els dissabtes a la tarda, i a canvi, hi anàvem els dijous a la tarda.

Quan arribàvem al matí, cada dia resàvem, i després la senyoreta ens explicava la lliçó;

aritmètica, geometria, història d'Espanya, història natural, higiene, física, geografia, dibuix... i al plegar tornàvem a resar. Quan acabàvem a la tarda, a més, també cantàvem l'himne d'Espanya.

Els primers anys d'escola, se'ns va dir que si dèiem una paraula en català hauríem de pagar cinc cèntims de multa. Com que les coses ja eren prou complicades en aquella època, intentàvem que no se n'escapés cap. Aquests diners estaven destinats a la Santa Infància, com unes missions d'aquella època. I per cada deu pessetes hi corresponia un bateig (apadrinament).

Del tema dels deures, cada dia en teníem, encara que no molts. Havíem d'estudiar la lliçó i fer els treballs que tocaven. Com que els nostres pares s'havien hagut d'espavilar de grans per educar-se, volien una bona educació per a nosaltres, i no els hagués desagradat que ens haguessin donat més feina per fer a casa. Una altra cosa que fèiem a l'escola eren els "Cuadernos en Limpio", que era passar els nostres treballs en net per l'exposició de final de curs.

També fèiem algunes excursions a la Mussara, l'Alzina del Mas de Borbó, l'Era del Cabré, el Mas de Mariné...

L'ambient i l'aire que es respirava a l'escola era molt silenciós i sever, no se'ns deixava parlar amb les nostres companyes, i la senyoreta ens feia, fins i tot, una certa por. Aquest clima tan sever només es trencava cada divendres quan venia Mossèn Prous, al qual havíem estat esperant tota la setmana. Ens explicava la seva classe de religió, i després sempre hi afegia algun acudit. Sabia ensenyar de veritat, i nosaltres ens ho passàvem bé.

Ens hagués agradat fer "recreo", con a totes les altres escoles, però quan havíem gosat demanar-li a la Senyoreta Cabré, sempre ens deia "bé us 'recreieu' prou per aquests carrers". I no hi vam poder fer res més.

Els dos últims anys d'anar a l'escola vam fer els primers exàmens i al final ens van donar el Certificat d'Estudis Primaris, que van ser els primers que es van entregar.

De tot plegat en tenim uns bons records, especialment de les relacions que vam tenir les unes amb les altres i de tot el que vam aprendre.

MONTSERRAT MARTORELL MARINÉ, NÚRIA FERRÉ BIDÓ I MARIA MESTRE MESTRE

iberCaja 


CALA PEIRONA
RESTAURANT

Carrer d'Àngel Guimerà, 1 43380 VILAPLANA
Telèfon 977 81 51 71

LES CRÒNIQUES ENDIABLADES DEL PEP PELAT (IV): ESCOLA DE NOIS DELS 50

La tarda, fugissera i sobeca, lliscava sense suc ni bruc mentre nosaltres, distrets, miràvem per la finestra la patètica nuesa d'aquell noguer la presència del qual marcava, indolent, el ritme estacional. De tot aquell laberíntic brancatge que veïem dibuixat al cel, aquell dia no se li'n bellugava ni un bri, de fet tota la natura semblava paralitzada, en part pel son hivernal i en part per aquella pau comminatória que no augura res de bo. Tan sols algun pardal passava apressurat, tot pressentint la nit inòspita que anunciava la grogor d'un cel esquinzat per uns nuvolots de formes grotesques i antropomòrfiques. Aquella pesantor la suportàvem amb una inusual apatia. Les enciclopèdies Àlvarez restaven quietes, sense que cap pàgina es girés i els cartipaos dels més petits esperaven indiferents les ratlloades dels llapis mandrosos. El mestre, a la seva taula, feia capcirons i els nois, presa d'una estranya llangor, no es movien dels pupitres ni feien gaire brega. La fressa de fons tampoc no era l'acostumada sinó més somorta, com sorda. Era una tarda plúmbica, gris i pesant. Ja ens havíem cruspit el pa amb formatge ianqui i tothom esperava amb impaciència que passés la mitja hora llarga que encara mancava per sortir. La busca grossa d'aquell rellotge vell que penjava a la paret tampoc no s'hi afanyava, conxorxada amb l'ensopiment general que s'havia apoderat d'aquella tarda funesta. Aleshores va passar. Algú, no recordo qui, va donar la fatídica notícia; primer, al mestre -"Don Fermín, ha vuelto a suceder"- El mestre, després de fer les comprovacions oportunes ho comunicà a la resta de la classe. Amb abatiment, però amb ferma gravetat, pronuncià solemne les paraules: "muchachos, siento tener que decirlo que aquello del viernes pasado ha vuelto a suceder". I només era dimarts... La notícia va ser una bomba, una bursada entusiàstica esclatà i s'apoderà de la classe immediatament. El tedi ja era cosa del passat, ara tot s'havia revestit d'una eufòrica transcendència. Per descomptat que ja no es podia plegar a l'hora aquell dia, una situació d'emergència com aquella requeria la suspensió de tot horari o tasca programada. Jo vaig poder veure, una vegada de les moltes que va succeir, en què consistia aquell esdeveniment tan poc singular. La caca sobreeixia literalment la fusta de la comuna i els bastons, escombres o altres artilugis eren totalment inútils; per tant, el fet de recuperar la normalitat requeria el concurs de



Quarta fila drets: Pep Tost, Jaume Mestre (Saga), Josep M. Recasens, Genís Torres, D. Agustín Bersabé (mestre), Sebastià Anguera, Teodoro Tost, Josep M. Mora. **Tercera fila:** Llorens Juampere, David Caballé, Pere Valentí Mora, Jaime Bersabé, Ernest Aymami, Lluís Rabascall, J. Martorell. **Segona fila:** Pep Magrané, Salvador Recasens, Joan Bonet, Josep Bonet, Pere Ramon Aymami, Joan Masdeu, Josep Moya, Josep M. Mestre (Virella). **Asseguts:** Sebastià Mestre (Molí), Josep M. Cardona, Jorge Bersabé

personal especialitzat. Per sort no en mancava, ans al contrari, n'hi havia bastants i fins els inexperts -com passa sovint- se les donaven d'entesos amb la intenció de suplantar a aquells que n'eren de debò. Jo, per la meua curta edat, no vaig assolir mai aquesta condició, ni tant sols la d'ajudant, així que mai no vaig poder assaborir les mels de la glòria ni de lluny. Els honors estaven reservats a aquells valents que gairebé ja s'afaitaven els pèls del bigoti.

La petició de voluntaris per part del mestre obtenia una resposta immediata i fulgurant. Com de costum, tota la classe s'alçava com un sol individu proclamant la seva disponibilitat, però la prudència s'imposava a la temeritat i, per tal de garantir l'èxit de la operació, calia escollir amb cura el personal. De fet, el mestre ho tenia molt clar i mai, mai, no va deixar les operacions en mans inexpertes, no fos cas que fracassessin. Així doncs, aquell dia, els quatre xicots de quasi sempre, (jo diria que eren dos oficials i dos aprenents) es van acomiadar i van desaparèixer porta endins, tot desvetllant entre nosaltres forts sentiments de frustració i d'enveja, impregnats com estàvem de l'actitud coratjosa d'aquells valents. Així, ansiosos i mal formats, ens quedàvem fora, pendants dels aconeximents que es produïrien a

continuació. Els vint o trenta minuts que durava el procés eren de pura expectació, hi havia molts nervis. La impaciència i el suspens s'apoderava de la classe i una gran incògnita planava sobre tots nosaltres: ¿Quin seria aquest tomb l'objecte obstructor? No ignoràvem que aquest podia ser de naturalesa molt diversa (i sorprenent...). Que recordi, podria comptabilitzar-ne, si més no, quatre de diferents que varen ser els responsables de sengles obstruccions: la primera vegada fou una bata, i s'ha de dir que la operació no va presentar dificultats, malgrat l'aparositat i l'impacte visual (encara veig, com si fos ara, aquell enorme penjoll estranyíssim, irreconeixible, a la punta d'un pal d'escombra i com si l'haguessin sucut en una gran olla de xocolata de motlle).

La segona vegada tot va ser molt més complicat i els tècnics s'hi van haver d'esmerçar de valent perquè l'objecte obstructor va quedar travat i no anava ni amunt ni avall. Recordo amb tota claredat els renecs del primer oficial que se sentien des de fora mentre increpava un dels aprenents -arromenga'm més les mànigues collons, que no ho veus que m'emmerdego la camisa?- Després de patullar-hi més d'una hora i mitja varen treure un buscall dels que portàvem per l'estufa, gairebé tant gruixut com la

mateixa canonada i s'hi va formar un tap fortíssim i hermètic. Els xicots van suar la cansalada, però van reeixir. És el cas més difícil que recordo. Se'ls va dispensar una càlida ovació. El tercer cop que va passar no va costar tant perquè l'objecte -un sabatot- era de fàcil extracció, la dificultat va raure en arribar-hi perquè el tap es va formar molt avall. Recordo que aquella va ser la vegada que més es van embrutar, és clar que els records són vagues i t'enganya la memòria hi ha vegades, però tinc la imatge grabada al cervell de quatre cossos de massa amorfa que van sortir d'aquella estança avançant pel passadís amb els braços estesos. No sabíem qui era cadascú d'ells perquè només se'ls veia els ulls. Com que per anar a rentar-

se a l'abeurador havien de travessar la classe, allí per on passaven ho anaven embrutant tot i tothom i és clar, el rebombori que es va formar va ser memorable.

Les operacions que es van dur a terme en el cas que ens ocupava al principi no van ser ni de bon tros tant complicades, recordo que només es van embrutar fins els colzes i van sortir a la classe triomfants, amb els braços enlaire i el primer oficial mostrava l'objecte obstructor -una ampolla de llet suïssa- com si fos un trofeig. També se'ls ovacionà.

Com és lògic hi devia haver, si més no, un sabotejador la identitat del qual mai no va ser descoberta ni -que jo recordi- es va endagar cap investigació per descobrir-la, és clar que no interessava,

perquè haguera perillat la continuïtat d'aquell ofici.

Aquesta és una de les moltes històries (l'anecdota no tindria fi) que vaig viure de primera mà en aquella escola franquista del medi rural a mitjants anys cinquanta, potser el 56 o 57. Si n'hi havia de millors, no ho sé, si de pitjors, tampoc. A la gent de la meua edat o més gran amb la qual vaig compartir aquells dies no cal que els digui res. A la resta de lectors, si és que algú ha tingut la paciència i l'estòmac de llegir-me, només els diré que qualsevol coincidència d'aquesta història amb la realitat històrica és del tot intencionada.

PEP PELAT

LA GENERACIÓ DE NOIES DELS ANYS CINQUANTA

La Lurdes Vall, la M^a del Carme Virgili, la Carlota Alsina o la Cristina Caballé són algunes noies de la generació dels anys cinquanta que van passar la seva etapa escolar a l'Escola de Vilaplana.

Vam parlar amb la Lurdes Vall i segons ens va explicar es va escolaritzar entre els tres i quatre anys. La primera mestra que va tenir va ser la Sra Rosa i després la Sra Olga que venia de Riudecols i es quedava a despesa a ca la M^a Rosa.

Més tard va venir la Senyoreta Palmer que pujava de Reus cada dia amb un Biscuter, tot un aconeixement, i després es va quedar a ca la Mercedes Cama.

Recorda de la Senyoreta Palmer que era de Mallorca, però que havia treballat a Ulldeu, ja que al principi els alumnes s'escrivien cartes amb noies d'allí.

En aquella època, l'escola de les noies es feia a la gorfa de ca la Pepita Júlia i la dels nois a l'Ajuntament.

Els alumnes no estaven separats per cursos i tenien unes enciclopèdies per tota la classe i uns cartipassos de treball que eren diferents segons l'edat o nivell.

L'horari era de 9 a 1 al matí i de 3 a 5 a la tarda. A l'hora del pati anaven a jugar a la carretera, a la parada del Cama i a la tarda es feia "labors" s'anava als Espinets o es dibuixava. També, es feia classe el dissabte al matí que era quan venia el Sr. Rector per fer Doctrina.

Un dels aconeixements destacables, és que aquesta generació va tenir el privilegi d'estrenar les escoles que ara es tornaran a obrir i segons recorda, amb

aquestes noves instal·lacions la qualitat d'ensenyament va millorar molt.

La Lurdes, un cop finalitzada la seva etapa escolar, va deixar els estudis, com la majoria de les seves companyes ja que era molt complicat anar a estudiar fora. Tot i això sempre hi havia algú que anava a les Monges de l'Aleixar o a Reus a fer estudis superiors.

JORDI MARINÉ



els alumnes

UNA ESCOLA DE LA IGNORÀNCIA

La obligatorietat em va portar als cinc anys a l'escola situada a dos carrers de casa meua. Obligacions, disciplina marcial, idioma castellà, mesos de Maria, catolicisme obligatori, pallisses, càstigs i, sobretot, l'absència de sentit pedagògic és el que vaig trobar.

Aviat vaig entendre que la submissió era l'únic que es pretenia de nosaltres. Asseguts en fileres de dos, tots de cara a unes autoritats que en fotografia ens miraven des d'uns engroguts marcs de fusta i vigilaven com aquells mestres intentaven fer de nosaltres uns espanyols nacional catòlics. M'alterava molt veure les pallisses indiscriminades a companys que tenien moltes dificultats per l'aprenentatge. També tinc en el record la rebel·lia d'alguns alumnes més grans que s'enfrontaven al mestre quan aquest deixava anar la seva còlera indiscriminada per qualsevol qüestió que ell entenia com a indisciplina.

Allò era una presó de menors sense cap protecció per a l'alumnat. Una llengua estranya, una història falsa, una religió submissa, les enciclopèdies Álvarez, el general Moscardó, etc. etc. Això era una constant en totes les escoles nacionals sota el règim de Franco. Fins i tot explica la pedagoga Marta Mata que prop de casa seva on hi havia una escola, el lloco del veí va aprendre a dir "SILENCIO", sense cap mena de dubte la paraula més emprada per aquells mestres que voluntària o involuntàriament es varen veure obligats a fer aquella penosa tasca d'intentar esborrar la intel·ligència a diverses generacions.

D'aquell temps però, també recordo l'hora d'amistat al pati quan no hi havia càstigs, els partits de futbol, la complicitat entre els alumnes a l'hora



Foto cedida per Joan M. Mestre Olivé

Cinquena fila: Daniel Virgili, Antonio Hernández, Paco Sagal, Alfredo (Cal vaquero), Eduard Bonet (Kení), Don Marcos (mestre), Juan M. Peiro, Joan M. Mora, Sisco Pàmies (Xacó), Alvar Juanpere.

Quarta fila: Joan Vernet, Pere Recasens, Josep M. Aixalà (Cisquet), Jaume Queralt, Xavier Huguet (Cal Olla). **Tercera fila:** Esteve Canet, Ton Queralt, Josep Virgili, José Luís, Josep M. Valle, Josep Pàmies, Agustí Ferré, Josep M. Queralt, Ricard Llauredó. **Segona fila de genolls:** Josep M. Mariné, Pep Mateu, Jaume Anguera (Bruno), Xavier Juanpere, Guillermo, Santiago Molina, Santiago Hernández, Tomàs Bigorra, Jaume Huguet (Marceliano), Benjamí Prades. **Primera fila asseguts:** Isidre Besora, Pep Mestre, Pitxi, Sisco Mariné, Josep M. Anguera (Carxot), Jaume Salvat, Josep Juanpere (Manco), Domingo Laso, Eduard Bonet, Jaume Ferré, Pep Díaz, Josep Sebastià Masdeu.

d'encobrir alguna situació difícil d'algun company. Tota aquella recerca constant d'informació i formació que difícilment trobaves a l'escola. Els anys netegen els records i passat el temps reconec que aquella escola va fomentar en mi l'agnosticisme i l'interès per les idees llibertàries i antimilitaristes amb les quals m'he identificat sempre. En el record gràfic i positiu hi posaria una lectura compartida amb el Pitxi, un gol del Guillermo, un cigarret clandestí amb el

Tomàs, la rebel·lia del Pere Ramon, l'excel·lent acollida que em varen fer quan vaig anar a estudiar a l'Aleixar o els intents per millorar la nostra cultura del mestre Joan Espuny. En la incomprensió destacaria la meua impotència quan el mestre escridassava a qualsevol alumne, especialment a l'indefens Joan Vernet.

XAVIER JOANPERE OLIVÉ

AGR BOTIGA

AGR BOTIGA
COOPERATIVA DE L'ALEIXAR

C/ de Guardiola, 58 43381 L'ALEIXAR
Tel. 977 815 290
Tels oficina: 977 815 584 - 977 815 105

Hi trobaràs la millor selecció de productes naturals de la terra.
Oli, vins i caves amb DO. Gran varietat de fruits secs.
A més, productes de qualitat elaborats artesanalment.

Obert cada dia de 10 a 1 i de 5 a 8, diumenges d'11 a 2 (dilluns matí tancat)

L'ESCOLA DE VILAPLANA ALS ANYS 70

Amb aquest relat voldria donar-vos, a grans trets, una visió general de com era la vida escolar a una escola de poble, l'anomenada "Escuela Unitaria de Vilaplana".

• LA CLASSE

L'escola estava dividida en 2 classes, en una hi havia els cursos de 1er a 4rt d'EGB i a l'altra de 5è a 8è. Les aules eren mixtes (en aquells anys es va començar a fer classe amb nens i nenes junts) i teníem un mestre per aula, que es feia càrrec dels quatre cursos.

L'organització diària de les tasques escolars es distribuïa entre els diferents cursos, normalment el professor decidia cada dia quin era l'ordre i la durada de la dedicació per assignatura i per cada curs. Tots preferíem ser dels primers en repassar deures i programar activitats ja que a mesura que passaven les hores l'ambient s'anava escalfant i era més probable acabar amb algun càstig dels habituals (copiar, fer un resum, cara la paret, quedar-se fins l'hora de dinar, algun mastegot, ...).

Mentre el mestre explicava la matèria d'un curs, els altres ens havíem de dedicar a fer "fitxes", estudiar, fer resums, redaccions, acabar els deures i repassar lliçons que després el professor demanaria. No cal dir que aquests ratets amb menys atenció per part del mestre es podien utilitzar per escoltar les explicacions dels altres cursos o per disfrutar de les "incidències" que afectaven als alumnes de l'altre curs (normalment era aquesta última).

Les assignatures eren impartides totes pel mateix mestre amb l'excepció de la religió, que la donava el mossèn. En aquells anys la majoria d'assignatures funcionaven ja amb llibre i fitxes, el mestre feia l'explicació de la lliçó i nosaltres havíem d'omplir les fitxes corresponents. Generalment no es prenen apunts, però es demanava resum de la majoria de temes. Totes les matèries es feien en castellà.

El dibuix i la gimnàstica-esport, tot i que se'n feia, es consideraven secundàries i se'ls hi dedicava poc temps si ho comparem amb la situació actual. Pel que fa a l'esport s'anava al camp de futbol una tarda de tant en tant a fer uns exercicis de gimnàstica i després es jugava un partit de futbol. La freqüència d'aquestes sortides depenia del ritme de les altres assignatures i de la climatologia. Com podeu suposar no s'exigia roba esportiva ni dutxar-se i canviar-se de roba al final de la classe.

Com activitats extraescolars es podia fer una hora de "repàs" o "comerç". El "Comerç" consistia en estudiar un conjunt de matèries relacionades amb les tasques administratives (mecanografia, taquigrafia, comptabilitat, arxius, càlcul i teneduria) que es podia realitzar mentre es feia l'EGB o en acabar. Al final de curs ens examinaven a l'Academia Roig de Tarragona i expedien una titulació si es completaven els 3 cursos.

• ELS MESTRES. LA DISCIPLINA.

El paper dels mestres excedia a l'estricta àmbit escolar, eren uns personatges importants i respectats al poble, tot i que aquesta rellevància anava



«Naltros» també volíem sortir

decreixent deguda probablement a la rotació dels mestres i als canvis socials d'aquella època.

Cal reconèixer que la tasca dels mestres d'aquestes escoles era força complicada, havien de ser uns "tot-terrenys", no oblidem que impartien totes les assignatures: matemàtiques, geografia, francès, gimnàstica, dibuix, llengua, ciències... i havien de fer-ho per 4 cursos diferents, tots barrejats a la mateixa aula.

La disciplina i el respecte al mestre eren uns dels pilars bàsics del funcionament de les aules. El respecte pel mestre era innegociable i la complicitat dels pares en aquesta tasca era principal, saltar-se aquesta norma era gairebé inacceptable.

A l'escola, alguns dels càstigs emprats per mantenir aquesta disciplina i aconseguir els objectius acadèmics eren força diferents als actuals. Els càstigs convencionals com estar cara a la paret, sense pati, copiar 100 vegades el "no tornaré a...", podien anar combinats amb estirades d'orelles, de patilles i bofetades (cal dir que molts dels mestres aplicaven poc o gens aquestes mesures). Aquests càstigs que ara ens semblen intolerables, i que jo personalment no justifico i crec ineficaços, cal mirar-los amb perspectiva i tenir present que al nostre medi estaven força acceptats si eren justificats i no se'n abusava. La majoria de la nostra generació hem sentit als nostres pares dir-li al mestre frases com "i si no es porta bé un bon mastegot" o "la letra con sangre entra".

• EL "RECREO"

Una de les poques coses que no ha canviat respecte a l'escola actual és l'assignatura preferida dels alumnes: l'hora del pati o "el recreo" d'aquell temps. Els diferents jocs, igual que ara, s'anaven posant de moda i substituint periòdicament. Els més clàssics eren les caniques, l'aligot, els cromos, el cementiri,... El "churro-mediamañana-mangatero" (cavall fort) va tenir molta acceptació fins que es va haver de prohibir per considerar perillós suportar els cops i el pes dels altres. El futbol sempre va ser dels jocs

importants, tot i els inconvenients que comportava un camp tant petit i haver d'anar a buscar la pilota fora del col·legi, amb els desperfectes als sembrats que això ocasionava (normalment involuntaris). Els dilluns hi havia els jocs relacionats amb les pel·lícules que el diumenge havíem vist a cal Rito que quasi sempre eren una d'amor i una de tiros, evidentment, nosaltres preferíem simular les de tiros. Cal fer una menció obligatòria al Negritu, un gos que la nostra colla va adoptar i que durant anys va estar present als recreos (potser pel mig entrepà), i va esdevenir una mascota dins i fora del col·legi.

A banda dels jocs el recreo servia per planificar les activitats "extraescolars", és a dir, les que es farien en sortir de l'escola. Pel que fa a la nostra colla (entre nois i noies hi havia força diferència) el projecte que cada any es repetia era el fer un campament o "campa", la idea era fer algun tipus d'edificació on no hi plogués i quedés aïllada de l'exterior. Poques vegades podíem acabar els projectes, però almenys en un parell d'ocasions vàrem aconseguir que en una superfície de 2 m² hi poguéssim estar fins 6 nois protegits de les inclemències del temps, no cal dir que allò ens semblava el "sumum". Altres activitats que ens preparàvem eren anar a espigolar aquell o l'altra trós, anar a recollir ferro per vendre al Rosendo, anar al riu, anar a Aforja en bici (a l'Aleixar hi anàvem menys per allò de la rivalitat) i, com a últim recurs, anar a veure la tele a casa dels que en tenien o a cal Ritu.

Diu en Serrat "aquells temps, que més que bons o dolents eren els meus i han estat els únics", i com ell, jo els recordo amb nostàlgia i em seria difícil, ni tampoc és la meua intenció, fer valoracions ni comparacions del sistema educatiu, l'escola o els mestres d'aquells anys, el que si puc assegurar és que ni al Batxillerat ni a la Universitat m'he sentit amb desavantatge per haver fet l'ensenyament primari a l'escola d'un poble petit com Vilaplana.

MÀRIUS JUANPERE AIXALÀ

els alumnes

SORTOSAMENT! DEIXARÉ DE SER L'ÚLTIM INQUILÍ DE L'ESCOLA DE VILAPLANA

Els records de l'escola són molts i alguns de més divertits i d'altres de més tristos, però el que si recordo amb molta claredat i alegria són les cares dels professors que he tingut a l'escola, tens aquella imatge congelada a la ment de cada un d'ells de fa quinze o vint anys.

Per exemple recordo, amb molta dificultat i és que era molt petitet, la M^a Teresa, quan estava a la guarderia, d'aquella època em ve en ment, sortir al pati gronxar-me en un arbre molt doble com una alzina, el gronxador tenia de seient un neumàtic i el que més pànic em feia en aquella època era veure una professora de la classe dels grans que sempre anava de negre.

Més tard vaig tenir la Isabel d'Alemanya, em sembla que la anomenaven així perquè havia anat de viatge a tal indret. En aquells moments ja em trobava a la classe dels petits i amb ella vaig estar des de primer fins a tercer. Em ve a la memòria la Rosa una professora xilena que varem tenir per aquells temps, amb el seu fantàstic cotxe "bum bum" un Dyane-6, inclòs al Màrius LLampec de l'Aleixar vaig tindre un parell de dies de substitució.

A l'any següent ja arribarem a quart on canviàrem de professora a professor i a més a més de classe, doncs aquell any ja anava a estudiar a la classe dels grans, amb el Joan Carles de mestre, quins anys aquells, famosos per els seus festivals de Judas Priest, va ser un gran canvi, feia de tot, em ve present una excursió a Penyíscola, on varem llogar unes furgonetes del "Conrado" i una la portava el Joan Carles i l'altre el Pascal, si el del casal, quina rima.

A cinquè vaig tornar a canviar per tant sols un any amb la Maria, quins anys aquells, quin gamberrisme que fluïa per les nostres venes, i qui no ha saltat mai per la finca dels altres a buscar la pilota que amb tanta mala sort et queia, aquell camp de patates tot conreat i les nostres petjades marcades en un terreny totalment esponjós, sempre acabat de treballar tot just el dia següent que nosaltres hi féssim acte de presència, eh Fabians? I l'última etapa de la meua vida a l'escola de Vilaplana la vaig passar amb la Maribel, de sisè fins a vuitè d'EGB, una de les professores més estrictes que havia tingut fins el moment i és que la dona tenia ganes que aprenguéssim, però gent com jo, quan ets petit, no ho sabem apreciar. Recordo que ens feia memoritzar per cada divendres un tros de poesia en català i un altre de castellà i si no te la sabies te la feia copiar cinquanta vegades. Doncs ja us ho podeu imaginar perquè ho explico, vaig copiar fins a cent vegades un bon tros de la poesia "Canción del Pirata" de José Espronceda.



Foto cedida per Judith Vall

*Con diez cañones por banda,
viento en popa, a toda vela,
no corta el mar, sino vuela
un velero bergantín.
Bajel pirata que llaman,
por su bravura, el Temido,
en todo mar conocido
del uno al otro confín.*

*La luna en el mar riela,
en la lona gime el viento, (...)*

*(...) Que es mi barco mi tesoro,
que es mi dios la libertad,
mi ley, la fuerza y el viento,
mi única patria, la mar.*

A lo millor ús pregunteu per què la vaig copiar cent vegades, doncs perquè si no les entregaves el dia que tocava, llavors n'hi haves de sumar cinquanta més i a sobre trucada als pares, aquella nit no vaig dormir les vaig fer totes però per desgràcia la meua mare tampoc ho va fer, va estar al meu costat fent mitja i acompanyada per una sabatilla, per si alguna parpella de les meves volia fer un descans, fins que vaig acabar la última còpia, la meua mare no m'havia de comprar jerseis en tenia tota una col·lecció.

Fins fa uns anys estava un pèl trist, res que no em deixés dormir, tant sols que no recordava que vaig fer l'últim dia que vaig anar a l'escola de Vilaplana, doncs jo n'havia estat el darrer inquiet i potser l'últim de la seva història, però ara això ja no em preocupa perquè sé del cert que aquest any tornarem a tenir ESCOLA, gràcies a tota aquella gent que ho han fet possible.

DAVID AYMAMÍ ESCRIBANO

fin royo,
joaquim royo abelló
arquitectes

C/ Passatge de la Pau, 14, pal. 1a,
08002 BARCELONA
Tel. i fax 933 186 292
froyo@coac.net qroyo@coac.net

**P
L
A
C
I
T**

**ELECTRICITAT
FONTANERIA
CALEFACCIÓ
GAS**

Mas de l'Aleu, 14
43365 ALFORJA
Tels. 649200747 - 977816116

Josep Tost
**QUEVIURES i
TRANSPORTS**

Dr. Mallafrè, 12
Tel. 977 81 50 87
VILAPLANA

AL MESTRE OCTAVI I. M.

Al rètol ho deia ben clar: "No es pot ser un gran mestre si no es comença per ser una bona persona". Potser que de tants assistents de la sala no ho va llegir ningú aquell dia. Era festa gran: el senyor Octavi Mestre havia estat nomenat director de l'Escola Normal de Lleida. Els que el coneixien en parlaven molt bé. I no els defraudaria. Poc després d'arribar va començar a lluitar per restituir al seu lloc una senyora que havia estat postergada per les seves idees polítiques. I ho va dir ben clar: "No hi pot haver pau si no hi ha justícia." Fins que se'n va sortir. Jo vaig conèixer aquella dona molts anys després. Els amics de la Conselleria de Cultura em trameteren una convocatòria de concurs literari per narrativa breu i poesia catalana de la revista La Veu, de Lleida. Hi havia afegit, escrita a mà, una frase desafiant, sobrexint-se d'humor: "Per què no ho proves, maco? T'estimem. Una abraçada." Aquell paper es va quedar oblidat sobre la taula. Quan ja faltaven pocs dies per finalitzar el plaç. Vaig tornar a veure'l. I vaig pensar en tot allò que es diu dels pressentiments i el Destí.

Em varen premiar "Incommensurable Amor" de poesia catalana. I en el comiat posterior a l'entrega dels premis una senyora -aquella mateixa senyora!- ens preguntà a la Glòria i a mi: "-Així que vostès són de Reus? -No -vaig aclarir-li- hi vivim fa uns anys, però realment som d'un poblet de la vora, que vostè no deu conèixer, es diu Vilaplana. I llavors la senyora va fer un crit: -I tant, Vilaplana del Camp! El poble del senyor Octavi Mestre! Aquella nit ella i una altra noia jove que havia estat deixeble del mestre Octavi, ens ensenyaren l'edifici de l'Escola Normal, els museus, etc, etc. Fins que ja es va fer molt tard. A partir d'aquell dia els amics de Lleida, sempre ens han dit "els de Vilaplana". I jo penso que una vila com la nostra hauria de sentir-se immensament satisfeta de ser coneguda per la personalitat d'un fill com el mestre Octavi.

No sé si aquell rètol polsós encara és a la paret de la Sala de la Normal. Però sí que sé que el mestre Octavi no tant sols l'havia llegit sinó que havia seguit el missatge. I va començar essent això que desgraciadament avui es valora tan poc: una bona persona. I va acabar essent un mestre extraordinari. El vaig veure per última vegada al cementiri de Vilaplana, el dia de l'enterrament de la seva mare rodejat de fills ja grans a qui em va presentar com un dels seus deixebles més recordats.

Gràcies, mestre Octavi. I gràcies per haver-me ensenyat que el respecte a les persones i el seu dret a opinar, són sagrats. I que no hi pot haver pau sense justícia. I que la pau és el bressol de l'amor...

JAUME MARINÉ



QUE NO FALTI MAI NI ENLLOC L'ESCOLA

Quan penses enfocar el teu futur, saps que hi influeixen multitud de factors, que coneguts per tothom no són necessaris anomenar.

El progrés, com a base pel meu desenvolupament humà, sempre va ser el corcò que mai em va deixar, fins que es va fer patent en el quefer diari i em va dur a fer-me mestra de petits éssers que necessitaven d'un suport humà, intel·lectual i d'amor per a créixer com a persones i formar la comunitat del poble on havien nascut, i així em vaig incorporar a l'escola pública de Vilaplana.

Al principi, en un local amb certes deficiències, però que no foren impediment perquè l'esperit de col·laborar en el creixement de totes les facultats humanes tanquessin en mi l'ancora on aferrar-se pel seu desplegament integral. Mai no va deixar de ser ESCOLA.

Un bon dia va arribar un edifici nou. Tothom joiós. Autoritats, gent del poble, petits i jo férem l'honor a l'edifici que tant necessitàvem i havíem esperat: claredat, espai, pati amb arbres per l'esbarjo infantil...

Allà es varen tenir els primers contactes de convivència (companyonia, respecte, amor, cultura...) que foren els fonaments on creixen les llavors que cadascú duia per al seu desenvolupament futur i formar avui el poble de Vilaplana i poder dir als seus fills: "Aquesta és la meva escola; aquí jugava, aquí aprenia a llegir, aquí tenia amics."

És un orgull per aquestes mares i pares poder mostrar la seva escola del poble, on passaren dolents i bons moments.

Que no falti mai a cap llogaret, comunitat petita o gran, aquest edifici emblemàtic de la cultura i formació de la xicalla d'un indret humà, sempre arropat pel soroll musical dels futurs vilaplanencs.

ANTÒNIA PALMER I BARCELÓ

els mestres

M. TERESA BESORA CABRÉ, MESTRE DE LA PRIMERA GUARDERIA DE VILAPLANA

L Com i per què va sorgir la iniciativa de muntar la primera guarderia a Vilaplana? Per què va ser la primera, no?

Sí va ser la primera, abans no n'hi havia hagut mai. La guarderia la vam obrir l'any 1973, amb la meua filla Magda, la Montserrat de la Leonor i tota aquesta colleta, aleshores els faltaven dos anys per anar a l'escola. Vaig portar-la uns quinze anys, fins al 1988.

La meua inquietud era que volia que les meues filles s'eduquessin en català, i jo sabia que hi havia escoles que ja ho feien. També em preocupava que la canalla no comencés l'escola fins els sis anys. Trobo que els nens s'han de socialitzar de més petits.

Als altres pares més aviat els preocupava l'edat de començar l'escola i potser no tant la meua inquietud per l'educació en català, però vam començar a fer trobades: "perquè no muntem una cosa aquí?", "potser sí...", "endavant...", "però, i qui ho farà?"

Com jo tenia molt clar el que, de seguida vaig oferir-me per portar-la, desinteressadament, sobretot perquè m'interessava per les meues filles.

Tu en aquell temps ja eres mestra?

Bé, jo el títol de mestra llavors no el tenia, tenia estudis preuniversitaris i havia intentat fer magisteri, però a casa meua volien que fes uns altres estudis. La carrera de mestra no els acabava de fer el pes i encara tenien la idea que les mestres anaven pels pobles una mica perdudes.

Més endavant per portar l'escola es necessitaven títols, exigien més. Em van aconsellar i primer faig fer Formació Professional de Llar d'infants. De fet, això també passava en altres llocs i érem força persones les que fèiem aquesta feina vocacionalment. Per tant, quan van sorgir tot de normes noves, no ens podien tenir desamparats, i és així com van crear un pla especial per a tota aquesta gent. Anàvem els vespres a fer magisteri a Tarragona.

Deu n'hi do, amb tres nenes petites treballant..., vas haver de tenir molta força de voluntat.

És que ho feia molt a gust i trobava gent



Foto cedida per Lourdes Vall

amb les mateixes inquietuds. Ho compartíem tot i els professors ens valoraven moltíssim. Veien que érem unes persones que ens havíem dedicat a l'ensenyament de forma totalment vocacional, i no s'havien trobat mai amb uns alumnes com nosaltres. El fèiem molt contents el magisteri, a mi em va omplir molt. Però tot va ser tenir el títol i deixar-ho. De poc em va servir, tot i que sí que va consolidar la meua ideologia.

Tornem a la història de la guarderia. D'on vas treure les idees, el material, el mètode, ... de bon començament?

Vaig anar com dos mesos a una escola bressol per veure com es feia, com ho portaven. Hi era per aprendre i després, si mai necessitava res, també m'ajudaven i m'orientaven, per exemple, on trobar material. De fet, molt del material el vam fer aquí a casa, amb les nenes i el meu home, amb cartonets, tot molt senzill. Coses que em semblava que m'anirien bé, les feia portar al Reis i després les preniem a l'escola i tot una mica així.

Una vegada endegat el projecte i en marxa l'escola, com van respondre l'ajuntament i els pares? Hi estaven molt implicats?

L'ajuntament se'n preocupava poc. Ens van donar el local i prou, l'antiga escola dels nois. La guarderia funcionava sola. Fins i tot en aquell local s'hi feien les reunions de l'ajuntament i l'endemà el trobàvem brut i l'havíem de netejar. No hi havia cap interès, ni hi pensaven que l'endemà hi havia d'anar canalla! De totes maneres, jo era molt feliç i hi estava molt bé.

Les coses van començar a canviar amb l'arribada d'en Sans, el nou secretari. Va veure com funcionava i la importància que tenia. Ens va recolzar molt i va començar a treure algun diner. Vam anar un any al Casal, on ara hi ha el billar i després es van preocupar de fer un local especial, annex a les escoles, i allò sí que ens va fer molta il·lusió. Es va fer a base de subvencions i, fins hi tot, pels nens recordo que donaven unes deu mil pessetes que anaven directament a la guarderia. Al començament els pares pagaven molt poc, no recordo quan ara, però bo i res. A mi em donaven una quantitat i es destinava l'altra part a material. Tot plegat ben poc, ara no voldria desmerèixer, però no era una feina ben pagada.

Els pares al començament se'n cuidaven molt, però de mica en mica, com tot, se'n van anar despreocupant.

LA NOSTRA ESCOLA

Per què vas deixar de portar la guarderia?

Quan la meua canalla ja no hi anava, ho aguantava perquè veia que era una llàstima que s'abandonés, però ja no hi tenia tant d'afiliat. Però, és clar, deixar-ho penjat em sabia greu, els pares no ho entenien, tot i que cada vegada exigien més: que s'obris més hores i altres coses. Es van ajuntar també altres factors: tenia el sogre malalt, a més, per no tancar l'escola, havien fet passar nens d'edat de guarderia amb els més grans. L'inspector de fins aleshores m'havia recolzat molt i quan van canviar-lo per una altra inspectora se'n va anar tot enlaire. Per interessos polítics en aquell moment interessava deixar-ho córrer i els pares van estar una mica enganyats. Fins i tot vaig convocar una reunió amb ells per preguntar-los quin tipus d'ensenyament volien pel poble, però no en vam treure gran cosa. Fins i tot se'm va comentar que el que feia jo ho podia fer un altre. Per últim, com no m'havia passat fins aquell moment, amb la mestra de torn no ens enteníem gaire. Eren nens que jo m'estimava i que, fins i tot, em feien patir, i ella tenia una manera d'ensenyar, no de persona jove, sinó de mestra d'abans. Així que vaig trobar una altra feina que també m'agradava i ho vaig deixar córrer. Ho va agafar la Montserrat Mestre. Va aguantar un curs.

Tot i que ara no tens canalla en edat escolar, estàs contenta que es torni a obrir l'escola?

L'altre dia mateix l'hi deia al Pitxi: no defalliu, perquè sou els pares qui portareu l'escola! Jo n'estic molt contenta de la feina que vam fer. Sempre he pensat que si els pares col·laboren i volen, l'escola funciona. Quan hi va haver la inquietud de fundar l'associació de pares, els mateixos que vam engegar la guarderia també la vam muntar. Fins hi tot el Casal i el Grup de Teatre (que al començament era encarat a l'escola) es va fer perquè els pares estàvem preocupats de què els nostres fills tinguessin allò que els mancava. En un moment en que no hi havia res la gent es va haver d'espavilar. Els pobles es moren si no hi ha l'al·licient de la gent.

TERESA SERRA

F a uns dies em va trucar un vell alumne del vostre poble, ho dic així, perquè per a mi, un alumne, per molt temps que passi, mai no serà un exalumne. No és que en Jordi

Mariné sigui vell, però fa tants anys que vam tenir la sort de compartir l'escola de Vilaplana...

Em va explicar que el proper curs, aquesta escola tornarà a obrir les seves portes, i igual que en el passat va fer amb vosaltres, ara, acollirà els vostres fills. Quina sort! Els xiquets i xiquetes de Vilaplana gaudiran una altra vegada de l'escola del poble, de la seva, de la vostra. Perquè... no és cert que ha estat sempre la vostra? Em va demanar si volia col·laborar en el monogràfic que esteu preparant sobre aquest esdeveniment i que sortirà en el proper número de la vostra revista. Podeu imaginar la meua resposta. Malgrat ser conscient de les meves limitacions i no tenir la seguretat d'estar a l'alçada de les circumstàncies, no m'hi podia negar. El passat es feia present. Tornaria a sentir-me a prop dels meus antics alumnes de l'Escola Unitària de Vilaplana.

Ho recordeu? Va ser al setembre de 1972 quan ens vam conèixer. Vaig arribar al vostre poble molt il·lusionat, però una mica neguitós. Començava una nova etapa en la meua vida professional, però sentia un cert desassossec al pensar que anava a una escola unitària. Què volia dir això? En primer lloc haver de treballar alhora amb alumnes de diferents nivells i, a més a més, responsabilitat absoluta, perquè jo en seria l'únic mestre. Però, ben mirat i des de la perspectiva que dona el temps, crec que ens vam sortir. I sabeu per què? Perquè, des del primer dia, em va acollir com un més dels vostres. Vam formar un grup d'amics que ens enteníem prou bé, treballàvem de valent (classes ordinàries, de comerç, permanències...) i, com diem a les terres de l'Ebre, vam xalar molt. Formàvem un bon grup, ens ajudàvem els uns als altres, i tots, des del més gran al més petit, érem iguals; teníem els mateixos drets i els mateixos deures, això sí, teniu raó,

de tant en tant apareixia el tic autoritari del mestre propi del caràcter i de l'època. Només recordo una vegada que hi va haver problemes entre vosaltres. Te'n recordes, Josep? Va ser un dia a l'hora de l'esbarjo que....

Vam sirgar força. Ens hi vam escarrassar de debò. Allò que hom diu que en una escola unitària l'aprenentatge és de menys qualitat que en els grans col·legis, creieu que és veritat? Jo no. Perquè, de quins aprenentatges parlem? D'aquells que només omplen el cap de coneixements, que són molt importants, o dels que també et formen com a persona? Dels uns i dels altres, crec que us en vau endur les butxaques plenes.

No ens ho vam passar tan malament. Recordo, que de tant en tant, dedicàvem una classe als temes que us preocupaven: parlàvem de religió, de política, d'estupefaents, d'educació sexual,...

Sí, sí, i d'això ja fa trenta anys! I com que no teníem un lloc adient a l'escola per practicar esports, anàvem tots plegats cap al camp de futbol i allà passàvem la tarda. Encara el teniu? Podeu estar-ne segurs, tinc molts i molt bons records dels cinc anys que vaig passar entre vosaltres. Recordo que la primera vegada que en Jordi va estar a casa, parlàvem de totes aquestes coses i jo preguntava per cadascun de vosaltres. Ell es va quedar una mica sorprès al comprovar que ben bé us recordava a tots; i és que allò que es viu de debò, queda per sempre.

Per mi, tot això defineix l'escola unitària d'un poble petit com el vostre. La que dona vida i la que arrela la seva gent. Ara, com fa trenta anys, tornareu a veure la vostra canalla, amb les seves motxilles a l'esquena, corrent cap a l'escola; sentireu el xivarri que faran al pati a l'hora de l'esbarjo, o els trobareu tots contents pels carrers perquè s'hauran acabat les classes. Afortunadament els tornareu a tenir al poble, a casa, i podran anar i gaudir de LA SEVA ESCOLA.

JOAN ESPUNY

REOBERTURA DE L'ESCOLA «CINGLE ROIG» DE VILAPLANA

r. Director de "LO PEDRÍS":

S Us agraeixo que la revista que dirigiu s'hagi posat en contacte amb mi, mitjançant terceres persones conegudes, amb motiu de la propera reobertura de l'escola "CINGLE ROIG" de Vilaplana i us faig arribar aquestes reflexions que la vostra Redacció sabrà tractar de la millor manera, alhora que us adjunto algunes fotografies i fotocòpies referents a un passat relativament recent sobre l'escola de Vilaplana, en comparació a la seva llarga història, corresponents als anys que vaig ser mestre en ella (quan jo ja vaig deixar l'escola, sé que al cap de dos o tres anys es va clausurar). I és que parlar de l'escola "CINGLE ROIG" de Vilaplana significa per a mi parlar de la història d'una voluntat:

La voluntat de voler viure a Vilaplana i dedicar tres anys de la meua vida a ser mestre de l'escola del poble durant els cursos 1988-89, 1989-90 i 1990-91, sobretot quan em van dir que els de Vilaplana eren molt revolucionaris, cosa que em va estimular, car vaig voler interpretar que es tractava d'un poble dinàmic i amb empena i, alhora, també vaig veure unes condicions immillorables per "fer escola" perquè crec que l'escola rural, especialment, permet un desenvolupament pedagògic extraordinàriament satisfactori. Vagi un record emocionat per a les mestres amb qui vaig coincidir llavors i fou un plaer treballar amb elles: vull recordar la benvolguda companya Isabel Bofarull de Reus i la Montse de Vilaplana -responsable de la guarderia municipal que existia annexa a l'escola- així com les mestres Isabel Anton de Tarragona -en un estat d'embaràs molt avançat el gener de 1990- i Rosa Iturrieta, també de Tarragona -una molt afectuosa mestra xilena que va substituir l'anterior per infantament, justament després dels actes del Centenari de l'escola, per la festa major de Sant Sebastià, i fins al final d'aquell curs- i també vagi un cordial record per al mossèn del poble que venia a fer la religió.

A més a més, treballar a Vilaplana va ser un marc ideal per aplicar a l'aula algunes tècniques de la pedagogia Freinet que personalment tant valoro, doncs uns anys enrere havia tingut l'experiència de l'escola original de l'insigne pedagog francès Celestin Freinet a Vence, a prop de Nice (França), passant pel col·legi



Foto cedida per Joan Carles Sánchez Benítez

"Lucien Garon" de Foix i "Henri Fabert" d'Avignon, i on vaig conèixer, a l'École Normale Mixte, també d'Avignon, el Sr. Robert Lefebvre, Inspector Departamental de l'Educació Francesa, qui a petició seva vàrem entrevistar-nos al descobrir la meua expectació i interès per les noves innovacions pedagògiques aplicades a l'escola, atès que el Sr. Lefebvre era una extraordinària referència de la Pedagogia Freinet: pedagogia popular i de l'afecte, text lliure, expressió lliure, escola de natura, llibre de la vida, autonomia personal, càrrecs de responsabilitat, biblioteca escolar, l'escola com a projecció i prolongació de la vida mateixa... exemples immillorables que vaig experimentar també a l'escola "Nabi" de Vallvidrera, a Barcelona i al col·legi "Los Llanos" de Castelldefels.

Parlar de l'escola "CINGLE ROIG", és parlar també de la voluntat dels pares que creien en l'escola del poble i que sempre van estar disponibles davant les més diverses necessitats: recordo, per exemple, la visita que els nostres pocs alumnes varen fer a les coves de St. Josep a Vall d'Uxó, conduïts pel Sr. Pascal i Jo mateix; o recordar com tots els pares i mares es van abocar quan el poble de Cornudella de Montsant ens va "contractar" per representar, a la seva festa major, l'obra de teatre dramatitzada pels nostres nens i nenes (recordo que sempre ens va agradar el teatre, tant, que fins i tot assajàvem els dissabtes a la tarda al Casal Vilaplanenc i participàvem, també cada any, a la MOSTRA DE TEATRE REUS-BAIX CAMP, entitat cultural que, a

l'actualitat, m'honora presidir); o recordar els dinars de Nadal o Fi de curs a l'escola, organitzats per l'A.P.A, que eren sempre una emotiva trobada de tota la comunitat educativa; o com recuperàvem i/o celebràvem festes i tradicions com la mona, la castanyada i el carnaval amb tot el seu seguici i cercavila anunciant pels altaveus del poble l'arribada de Sa Majestat Carnestoltes a l'Ajuntament, on es feia la rebuda i, des del balcó, els parlaments.

Així doncs, parlar de l'escola "CINGLE ROIG" és també parlar de la voluntat de l'Ajuntament, entitats i poble de Vilaplana pel seu inestimable suport.

Recordo la instal·lació de la calefacció; recordo la visita dels nostres alumnes a la cooperativa agrària per fer el tast de l'oli nou; recordo el grup d'interpretació d'art dramàtic G.I.A.D. "L'estufa màgica" que vàrem crear (nom inspirat en l'estufa de clofolla que teníem a la classe i que no parava de treure fum); recordo com l'escola també es projectava continuament, especialment quan calia, com quan tots els nens i nenes van fer uns dibuixos que es van emmarcar, lliurant el quadre per al nou refugi de La Mussara a les autoritats civils i militars presents en la seva inauguració; recordo la plantada d'arbres al voltant del camp de futbol i el meu vol en avioneta; recordo quan cada any anàvem a collir molsa també a prop del camp de futbol i el gran pessebre que instal·làvem any rera any enmig de la classe, a l'alçada dels pupitres dels alumnes, que l'envoltaven i recordo, com no, el magnífic arbre de Nadal de l'entrada,

tan ben guarnit i ple de sorpreses.

Recordo també les excursions dels dissabtes al matí amb els nens i el Sr. Ezequiel, Sra. Maria, Sr. Fèlix, Sr. Sebastià... als avencs o a l'alzina mil·lenària, etc.; recordo els invitats que venien a la classe i ens parlaven dels seus oficis, càrrecs i professions (el tema de les abelles, per exemple, fou un dels més interessants i sorprenents, tractat pel Sr. Sebastià Anguera, bon forner i apicultor, molt compromès també amb l'escola com a pare i regidor, a l'igual que la regidora Sra. Maria Bigorra). Recordo que la càmera fotogràfica sempre estava a punt per captar en diapositiva totes aquestes experiències i els més diversos esdeveniments de l'escola, disparada pel Jaume Anguera, a qui recordo pel seu saber fer fotogràfic i, per descomptat, acadèmic; recordo també la voluntat en la feina i la sensibilitat, sobretot artística, de la Maribel; recordo els patis, els jocs i la classe d'educació física; recordo els sòlids arguments del Joan Serra; recordo la creació d'un himne i una bandera per a l'escola i recordo, sobretot, que treballàvem molt passant-t'ho bé.

Vull esmentar especialment l'acte de celebració del Centenari de l'escola que va comptar amb la col·laboració de tot el poble de Vilaplana i amb l'ajuda de persones amb una gran capacitat de treball, compromís i empena com la Sra. Maria "Rufina" i moltes altres persones com la Sra. Maria "Mundeta" i la Sra. Maria "Vermell": tot va començar quan vaig fer un buidat d'arxiu de l'escola i vaig fer un llistat cronològic de tots els mestres que havien passat pel poble. El parèntesi de la guerra civil el vaig "solucionar" parlant amb la gent gran de Vilaplana, per la qual cosa em vaig posar en contacte, per exemple, amb una mestra filla de Tivissa que ho havia estat de Vilaplana i que el 1990 tenia 82 anys: era la Senyoreta Teresa.

Igualment es van invitar a aquest acte obert a tothom, a tots els mestres fills de Vilaplana, també a tots els mestres que

ho havien estat de l'escola del poble, fossin d'on fossin i on fossin (fins i tot vaig trucar a Alemanya i a Andorra), a tots els directores i mestres dels col·legis de la futura Z.E.R., a totes les autoritats educatives, encapçalades per l'Honorable Conseller d'Ensenyament Sr. Josep Laporte, qui va tallar la cinta d'inauguració de l'exposició "Escola Pública CINGLE ROIG" 1889-1990 cent un anys d'escola rural", qui va visitar l'ajuntament i l'escola i va escriure al llibre de l'exposició unes paraules al·lusives als 101 anys de l'existència de l'escola del poble. Fou la primera visita d'un Conseller de la Generalitat de Catalunya a Vilaplana, i en plena crisi de l'avellana!... Tot seguit i a la sortida de l'exposició tingueren lloc els parlaments públics, el lliurament d'obsequis commemoratius i el piscolabis per a tothom al Casal.

En efecte, per aquesta important efemèride s'encomanaren unes ceràmiques commemoratives a la prestigiosa ceramista reusenca Neus Segrià, amb un disseny que es va lliurar a aquella artista i que consistia en un llibre obert travessat per una ploma, amb la llegenda "E.P. Cingle Roig/Vilaplana". Aquest fou també el disseny del nou tampó i escut de l'escola, disseny que també anava imprès als bolígrafs-clauver que igualment es van encomanar per a l'ocasió. Cal recordar molt especialment la nova bandera de l'escola amb els colors de la bandera de Vilaplana i, al mig, el nou escut de l'escola magníficament brodat per les professionals mans de la mare de la Inés Soriano, la Sra. Ana Gómez. I, per descomptat, tot el poble de Vilaplana estava invitat a participar d'aquesta festa major que sense ell i la seva col·laboració no hagués estat possible aquesta exposició inaugurada el dissabte 20 de gener de 1990, al Centre Parroquial. Vagi el meu reconeixement a tot el poble de Vilaplana i un cordial record per al Sr. Alcalde Agustí Ferré i Sr. Ernest Aymamí. L'acte va permetre que ens pintessin tot l'edifici de l'escola i aquell any acadèmic

vàrem fer un viatge de fi de curs a Mallorca, viatjant en tren, vaixell i avió - transports que experimentaven els alumnes - tot i que les agències de viatge no ens consideraven ni grup: no van ser gens fàcils les negociacions!

I, finalment, parlar de l'escola "CINGLE ROIG" de Vilaplana significa parlar de la voluntat dels alumnes que vaig tenir, car tots ells amb llur interès i esforç van fer possible que la tasca de mestre em fos tan gratificant: ells són els veritables protagonistes d'aquesta part de la llarga història de l'escola "CINGLE ROIG" que vaig dirigir, com també tots els altres alumnes, pares i mestres que han format part de la comunitat educativa de la seva història, i que van fer possible una escola possible: l'escola "CINGLE ROIG" de Vilaplana, tan bona com "la millor escola" (si és que aquesta existeix): us ho puc ben assegurar perquè ho comprovo dia a dia, personalment, des de la meua plaça definitiva al CEIP "JOAN REBULL" de Reus. No em voldria deixar ningú però tampoc no puc nomenar tothom: a tot Vilaplana sencer porto en el cor, en els llavis i en el pensament (=en l'afecte, la paraula i el record), així ja puc saludar com els orientals!... i m'acosto al poble quan em comuniquen alguna incidència especial o, simplement, quan vaig a sopar al restaurant de ca la Peirona.

Acabaré manifestant que dels meus viatges a França vaig aprendre que, per als francesos, un àpat sense formatge és com un jardí sense flors. Doncs bé, crec que passa el mateix en la relació nens-poble i per això celebro que es torni a obrir l'escola "CINGLE ROIG" de Vilaplana, tan coneguda i estimada per mi. Jo he parlat d'un passat de records i em sé feliç al veure com els governants de les diferents administracions, especialment els responsables locals i tota la comunitat educativa de Vilaplana, tenen aquesta nova voluntat de reobertura de la seva escola, una voluntat que significa, sens dubte, parlar de futur. Enhorabona!

JOAN CARLES SÁNCHEZ BENÍTEZ

Genís Torres Aymamí, S. L.

CONSTRUCCIONS I OBRES

Carrer Major, 60
Tel. 977 81 51 29
43380 VILAPLANA



SOLUCIONS PASSATEMPS:

- 1-PERPÈTUA SERRAL
- 2-LLUÍS GOMIS
- 3-JOAN CIURANA
- 4-ISAIAS RODRÍGUEZ
- 5-MARIA CABRÉ
- 6-AGUSTÍ BERSABÉ
- 7-ISIDRO MARCOS
- 8-ANTONIA PALMER
- 9-JOAN ESPUNY
- 10-MARIA ANNA VERNET
- 11-TOMÀS TEJEIRO
- 12-JOAN CARLES SÁNCHEZ



(-30 A P-S) 30 ANYS ABANS DE LA PLAY-STATION

Pujant per les escales de l'església hi havia feina a no ensopegar per arribar a tota pastilla abans de qui parava per poder salvar-se. N'hi havia algun que ja no apareixia fins al final de la partida i se'l sentia cridar "Sóc aquí" amb un so gairebé trencat, quan tots els altres ja havien plegat de jugar a la PEDRA feia temps. De vegades era una pedra imaginària com tota la imaginació de la qual era capaç l'enginyer per amagar-se on no se'l trobés i a poc a poc apropar-se al lloc màgic on hi havia el sofert que havia de localitzar els altres un a un i fer-los sortir de l'amagatall. Com més en trobava millor.

Quan la trajectòria de la pilota desinflada agafava un efecte ben donat, no hi havia manera d'escapar-se de ser eliminat si es jugava a MATAR; paraula potser massa forta per un joc tan poc bèl·lic i alhora tan inequívoc per conèixer l'altre.

D'una manera o altra les possibilitats de no ser vist quan se sentia l'UN, DOS, TRES, MÍSTIC eren difícils de predir, perquè avançar fins qui parava també requeria d'habilitat.

Al salt acrobàtic per poder encertar si era CHURRO, MEDIAMANGA O MANGANTERO, també era important una agilitat especial, sinó la construcció ja no s'aguantava i queia tothom per terra perdent qualsevol possibilitat.

Si s'havia fet CHEVA a algun contrincant, per arribar al TUTE i tornar a l'HOYO amb facilitat, tot això transitant en LIMPIO i amb els increïbles PALMOS DE BENJAMÍN, ja era una gran proesa.

En cada joc cada caràcter quedava immensament premsat. Qui se'l sabia individualista, generós, encantat, qui es volia fer el llest, el xulet o qui es passava de la ratlla. Eren jocs col·lectius, d'equip, de pública participació i cada joc estava pensat així. Des de fer un MONOPOLY i desplomar sense remei a qui no podia comprar el Passeig de Gràcia, fins a descobrir algun cranc al riu fent CAMPAMENTS.

I en tota aquesta nostàlgia, el més estrany és no poder entendre l'avoriment que hi ha ara en qui hauria de jugar. Un tedi que s'escola per tots els carrers i que s'apodera de cada conversa abans ja de que comenci. Són comptats els diàlegs interessants d'aquells qui vam passejar i córrer entre els plataners de les escoles i «aterrijar» tantes vegades tot pelant-nos els genolls. I aquest estar fart de tot que traspuen les generacions de després de la Play-Station, potser algú l'ha fet venir, se'ns ha encomanat a tots, o l'hem fet possible. Potser si hi ha la imatge feta ja no cal preocupar-se d'inventar-la. Ara que a les escoles i als carrers tornarà a sentir-se després de molts anys algun crit, potser seria bo que per molts anys aquests xiquets i xiquetes puguin compartir, aprenguin altra vegada a enraonar, s'entenguin sempre o es barallin per poca estona, la seva redacció sigui la més original o el seu dictat estigui ple de faltes, però que sense pensar-s'ho gens comencin altra vegada a jugar.

NEUS SÀNCHEZ I JORDI FERNÁNDEZ

1, 2, 3... LA XARRANCA!



Quan escola o bé carrer eren mots a flor de pell vaig aprendre a dir: somni, joc, amic.

Quan em feien recordar cada nom de riu o mar vaig aprendre a fer barques de paper».

De la cançó, *Mots* (Esquirols)

Tots i totes ens hem cansat de jugar als carrers i a les places quan el sol començava a allargar el dia i quan només el berenar aconseguia aturar momentàniament les nostres grans ocupacions. I és que, encara que les generacions més joves hàgim tingut l'oportunitat de jugar moltes hores a classe, és curiós que els jocs que més recordem acabin sent els que vam aprendre a casa, al carrer o a l'hora del pati. Caldria preguntar-nos si pot ser que als jocs no els interessi tenir massa relació amb l'escola...

Sigui com sigui, el cert és que el joc és i serà sempre una experiència imprescindible per a l'educació de qualsevol persona, basada en uns principis educatius sòlids que, vulguem o no, ens han ajudat a créixer. Amb ell aprenem a relacionar-nos, a moure el cos, a respectar, a imaginar, fins i tot a imitar -a estones- els "grans"... i l'avantatge és que sempre ho fem d'una manera lúdica, participativa, horitzontal i creativa.

No obstant això, als adults ens sembla que ja hem oblidat moltes formes de jugar i de quina manera ens apassionàvem quan ho fèiem, però moltes vegades només cal treure una mica la pols de la memòria perquè a poc a poc anem recordant un gran ventall de jocs d'infantesa i joventut. Si ho proveu, veureu que resulta fàcil ja que la majoria eren entranyables i es podien practicar sense masses estris, al mig de carrers o places que eren poc transitades.

És possible que els que se'ns acudeixin ja no estiguin al "top ten" de jocs de carrer, i que alguna maquinetes electrònica o el ditxós futbol hagin ocupat el seu lloc, però penso que val la pena rescatar-los de l'oblit i intentar descriure el seu funcionament als jugadors i jugadores "en actiu"; o sigui, als infants.

Això és el que va fer fa temps el meu avi, i gràcies a ell vaig descobrir per exemple com es tiraven les bitlles, què era un bòlit, què eren els nanos, com es jugava a cavall fort, al puput, al rellotge...

com es feia pam i truc a les bales o el correu a les baldufes i quina era la cantarella que acompanyava la xarranca. Aquest exercici tan senzill i alhora útil ens pot servir per veure que els jocs mai passen en va, sinó que deixen la seva petjada (pregunteu-li als famosos petacons que ara es fan dir tazos!) i perduren en el temps, això sí, prenent formes diferents. No podem pretendre que els nostres jocs siguin els mateixos que els dels nostres avis, però el que sí que podem procurar sempre és que el carrer no l'acabin trepitjant només els cotxes!



ÀLVAR FORTUNY MIRÓ

POEMA EN MOTIU DE L'EXPOSICIÓ DEL CENTENARI DE L'ESCOLA DE VILAPLANA

Els anys 1890 Vilaplana va tenir un mestre que es diu Joan Carles Sánchez Benítez del que els alumnes n'estaven força contents ja que els va ensenyar a fer teatre. Van representar a Vilaplana l'obra que després també feren al Col·legi La Salle de Reus. Els nois i noies que avui tenen entre 18 i 24 anys (aproximadament) varen ser els seus alumnes.

Amb motiu de celebrar els 100 anys d'escola, el Joan Carles va pensar en organitzar una festa i exposició i a nosaltres, que d'exposicions ja n'havíem fet moltes, ens va demanar ajuda.

Es va recollir material de tots els temps fins a 100 anys enrera, amb coses d'alumnes de totes les edats i es va convidar a la festa que s'organitzà per la celebració als mestres que havien passat per la nostra escola i també a la inspectora d'Ensenyament i el conseller de la Generalitat Sr. Laporta. A tots ells se'ls obsequià amb un detall realitzat per la Neus Segrià i per a tothom és va servir un aperitiu.

Com tots ja sabeu, a mi m'agrada fer versets i el que vaig escriure per aquell dia és el següent:

Quan ja som al gener
i s'apropa la festa Major
vet aquí que per el campanar
se sent que fan un pregó.



Es vol fer una exposició
d'escola de tots els temps
i s'espera ajut i idees
tant de joves com de vells.

Renoï quin esvalot
pels armaris i calaixos
buscant per tots els racons
de les golfes fins els baixos.

També alguns mals de cap
buscant dates i adreces
dels que per Vilaplana han passat
de mestres i de mestresses.

Joan Carles, el nostre Mestre
i nens que a l'escola van
ha preparat l'exposició
amb l'ajut d'altres més grans.

Mapes, àlbums i llibres
ni havia fins i tot del mil vuit-cents
dibuixos, treballs i fotografies
fins arribar als nostres temps.

I per fi arriba la diada
vint de gener, Sant Sebastià
i n'ha sigut tant completa
que mai podrem oblidar.

Ha vingut la inspectora,
de mestres, pocs n'han faltat
i el Conseller d'Ensenyament
de la Generalitat.

Va ésser un dia d'alegria
de mestres i alumnes retrobats,
uns es sentien feliços
i els altres, emocionats.

La exposició, un gran èxit
de crítica, públic i col·laboració,
i el mestre Joan Carles
de la festa, el Campió.

Són cent anys d'escola pública,
altres cent ja no els veurem,
però mentre visquem,
aquest dia, amb joia recordarem.

En un dia com aquest
Vilaplana prega a Sant Sebastià
vetlleu sempre pel nostre poble
i perquè l'escola mai calgui tancar.

MARIA RUFINA

moció

PER LA RESTITUCIÓ DE LA MEMÒRIA HISTÒRICA I COMMEMORACIÓ DEL 60è ANIVERSARI DE L'ALLIBERAMENT DEL CAMP D'EXTERMINI DE MAUTHAUSEN-GÜSSEN

El 5 i 6 de maig d'aquest any 2005 es van complir seixanta anys de l'alliberament del camp d'extermini de Mauthausen-Güßsen i els seus comandos per part de les tropes aliades (l'onzena divisió blindada dels EUA). En aquest camp van ser empresonats i assassinats alguns vilaplanencs, concretament es coneix que tres hi van morir: **JOAN LLORENS TOST** (Vilaplana, 15.3.1903 - Mauthausen, Güßsen, 22.7.1941), **VICENÇ ROIG BALCELLS** (Vilaplana,

4.3.1921 - Mauthausen, Güßsen, 8.10.1942), **MARCEL-LÍ ESTIVILL ROBERT**, (L'Arbolí, 7.12.1901 - Mauthausen, Güßsen 1.11.1940).

És per això que avui, en aquest Ple, pensàvem que era de justícia fer aquest reconeixement públic a aquells conciutadans que foren víctimes del principal crim contra la humanitat: l'holocaust.

Es per aquests motius que els Grups Municipals d'UV-ERC, PSC-PM i CiU de l'Ajuntament de Vilaplana sotmet a la consideració del Ple de

l'Ajuntament els següents acords:
Primer.- Impulsar la col·locació d'una placa, al cementiri municipal, en memòria del vilatans morts als camps i accions per restituir la memòria històrica i fer conèixer a les noves generacions el testimoni del sacrifici d'aquells que pagaren el preu més alt per defensar les llibertats individuals i nacionals i que es mantingueren fermes en la construcció d'un nou món en pau i en llibertat.

AJUNTAMENT DE VILAPLANA

àlbum escolar





activitats d'estiu

Sense cap mena de dubte, l'estiu és l'època de l'any en què el poble mostra la seva cara més alegre i festiva i també quan les entitats del poble preparen moltes de les seves activitats.

Com cada any la Casa de Cultura va programar les Jornades Culturals pel mes de juliol i els actes més destacats van ser els següents:

El dissabte 2, concert amb el Cantautor Xavi Martín; El diumenge 3, conferència "Parlem de Teatre" a càrrec de Mercè Mariné i Francesc Garrido; El dissabte 9, 3r VILAPLANA RESSONA amb La Banda de Música de la Selva i Las Lavanderas, organitzat per Lo Pedrís; El diumenge 10, conferència "Futur Parc Natural de les Muntanyes de Prades" a càrrec de Jaume Salvat i a les 7 de la tarda Actuació de l'Esbart Infantil i Juvenil de l'Aleixar; El dissabte 16, "Contes per desfer la por" a càrrec del grup Calaix de Sastre; El diumenge 17 per celebrar els 25 anys del Grup de Teatre el Grup de teatre va presentar Terra Baixa; El divendres 22 concert coral "Voces de la tierra" i dissabte 30,

Sopar a la Fresca i concert amb La Sonora. També el 23 i 24 vam tenir les 24 hores de Futbol Sala i durant el mes de juliol l'Ajuntament va organitzar el Casal d'Estiu. Pel que fa al mes d'agost el nombre d'activitats va baixar, tot i així el diumenge 14 l'Associació de Dones va organitzar la Trobada de Puntaires i van muntar una parada per recaptar diners per La Lliga Contra el Càncer. El diumenge 15, el Casal va organitzar el Campionat de Natació i el diumenge 28, El Festival d'Estiu i un berenar per inaugurar la terrassa del Casal tancaven els actes del mes. Durant tot l'estiu i organitzat pel Grup de Joves vam tenir Cinema a la Fresca amb projeccions com L'espantataurons, Saw i d'altres.

Pel que fa al Setembre els dies 3 i 4 i va haver les 12 hores de Futbol Sala Femení i el dia 17 la Trobada d'Autocaravanes amb un concert a l'Església.

LA REDACCIÓ



«CANONADES» PER VILAPLANA

El passat 30 de juliol, per concloure les Jornades Culturals, vam poder assistir al sopar concert que es va fer al Passeig de la Mussara. A l'hora de les postres, La Sonora va iniciar el seu repertori de músiques del món que va acabar amb un seguit de "Canonades" o petits versos satírics, dedicats a Vilaplana. A continuació en reproduïm alguns d'ells:

La gent quan va pel carrer
sovint camina de tort,
això és perquè sempre llegeixen
Lo Pedrís o el Cronosport.

Per molt que Turquia exporti
aquí la seva avellana,
no en trobarem cap al món
més bona que a Vilaplana.

Ha tancat la Montserrat,
i ara hauriem d'anar al lloro
que la Carne no es jubili
i tanquin Cal Teodoro.

I amb la carretera nova
ja no farem mai més tard,
però anem en compte amb els
mossos
que no ens posin un radar.

Ja fa anys que a Vilaplana
l'Escola estava "caput",
i ara hi haurà més vidilla
gràcies a la joventut.

Cooperativa Agrícola



**Caixa Rural
de Vilaplana**



**AJUNTAMENT
DE VILAPLANA**



Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura



**DIPUTACIÓ DE
TARRAGONA**

